

**Tartu linna arengukava aastateks 2013 - 2020 avaliku väljapaneku ajal
(27. detsember 2011 - 24. jaanuar 2012) laekunud ettepanekud**

Nr	Ettepaneku esitaja	Ettepanek	Ettepaneku esitaja selgitus/märkused	Linnavalitsuse seisukoht
I TEADMUSLINN				
1	Olev Raju	Ettepanek: jaotada arengukava kaheks . Eraldada haridusküsimuste osa eraldi kavaks.	Koheselt (parandustega) sobib volikogus vastuvõtmiseks kõik, mis ei puuduta haridust. Hariduse blokk, mis on selgelt "toores" ja mille arutelu on tehtud üle nurga ning kohati ka seadusi rikkudes aga tagastada linnavalitsusele täiendavaks läbi töötamiseks ning aruteluks ja vastu võtta hiljem.	Mitte arvestada Seni on Tartus koostatud iseseisva arengukavana munitsipaalõppeasutuste süsteemi arengukava, milles kavandatud tegevusi on dubleeritud linna üldises arengukavas. Linna arengukava aastani 2020 koostamisel otsustas linnavalitsus arengukavade sisu dubleerimise vältimiseks edaspidi koostada eraldi vaid seadusega kohustuslikud valdkondlikud arengukavad ning ülejäänud valdkondlikud arengukavad integreerida linna arengukavasse.
2	Margus Sarap (lapsevanem)	Eraldada Tartu üldisest arengukavast koolivõrgu arengukava selle mahukuse ja keerukuse tõttu ning jätkata avalikku arutelu kuni 2012 aasta lõpuni	a. Arengukavas toodud koolivõrgu korrastamine põhineb koolivõrgu korrastamise töörühma poolt väljatöötatud kaval, mille kohta on sama komisjon öelnud, et tegemist on ideaalse mudeliga ning see toimib ainult piisava rahastamise korral b. Puudu on täielikult riskianalüüs selle kohta, kui ei õnnestu korrastamist ellu viia, sest hetkel ei ole esitatud ühtegi arvutust,	Mitte arvestada Tartu Linnavalitsus on otsustanud, et eraldi valdkondlikke arengukavasid paralleelselt linna arengukavaga ei koostata. Arengukavade dubleerimise vältimiseks koostatakse edaspidi ainult seadusega ette nähtud kohustuslikud valdkondlikud arengukavad.

			<p>milliseid kulutusi selline mahukas ümberkorraldus kaasa toob ja mis juhtub, kui alustatakse, aga mingil hetkel lõpeb rahastus.</p> <p>Juba praegusel hetkel on koolide rahastamine piisavalt kokku tõmmatud.</p> <p>c. Lõplikult on ikkagi avalikkusele (eelkõige lastevanematele) lahti seletamata, miks selline ümberkorraldus on vajalik, miks ei võiks ühe katuse all töötada kaks kooliosa vahetades omavahel kogemusi.</p> <p>d. Vale on järeldada HTG näitel, et puhas gümnaasium on ainuõige lahendus. Praegune edu põhineb tegelikult täisgümnaasiumite arvelt, sest sealt tõmmatakse kokku parimad.</p> <p>e. Arvestatud pole asjaoludega, et koolide maine on samatähtis, kui laste heaolu ning õpikeskkond.</p> <p>f. Tegelikult on reformi taga pelgalt suutmatus ehitada kaasaegseid koolimaju.</p>	
3	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	Jätkata teavitus- ja selgitustööd, et valmistada üldsus reformiks ette.		<p>Juba osaliselt arvestatud</p> <p>Tartu Linnavalituse haridusosakond peab teavitus- ja selgitustööd väga oluliseks ümberkorraldusprotsessi osaks ning jätkab seda ka edaspidi. Erinevad koostöö ja kaasamisvormid on ära toodud ka arengukava projektis.</p>

				<p>Eraldi koolivõrgu ümberkorraldamisega seotud teavitustöö väljatoomist arengukavas ei pea me vajalikuks.</p> <p>Puudub konkreetne ettepanek arengukava täiendamiseks.</p>
4	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	Arvestades asjaolu, et Tartu linnas kavandatakse koolireform on käivitatud ilma ettevalmistusperioodita, tuleks see praegu peatada ja alustada täies mahus rakendamist 2015.a.		<p>Mitte arvestada</p> <p>Juba Tartu linna munitsipaalõppeasutuste süsteemi arengukavas aastateks 2008-2013 on kajastatud koolivõrgu optimeerimise vajadust. Sellest ajast alates on koolivõrgu muudatusi ka ettevalmistatud.</p>
5	Elmut Paavel	Koolireformi läbiviimisel peaks arvestama sellega, et see puudutab otseselt lapsevanemaid, lapsi, pedagooge ja vilistlasi.		<p>Juba arvestatud</p> <p>Koolivõrgu muudatused on planeeritud lähtuvalt õpilastele parimate võimaluste tagamisest. Lapsevanemaid kaasatakse läbi hoolekogude tegevuse, lapsevanemate küsitluste (meede 1.2.5.) jne, pedagooge toetatakse täiend- ja ümberõppe võimaluste leidmisel (meede 1.3.1).</p>
6	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	2015.a kevadel lõpetavad gümnaasiumi noored, kes tulevad 10.klassi 2012.a kevadel. 2015.a sügisel saab seega koolireformi täies mahus ja eranditeta rakendada, kui on ettevalmistused lõpetatud ja rahaline kate leitud.		<p>Mitte arvestada</p> <p>Puudub konkreetne ja selge ettepanek arengukava täiendamiseks.</p>

7	Elmut Paavel	Selle asemel, et teha grandioosseid arengukavasid mille jaoks ei ole rahalist katet, oleks õigem olemasoleva ressursi ratsionaalne kasutamine.		Mitte arvestada Puudub konkreetne ettepanek arengukava täiendamiseks
8	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	2012.a kevadel lubada avada vastuvõtt 10. klassi kõigis praegustes gümnaasiumides, kes seda soovivad, k.a. Raatuse ja Forseliuse gümnaasiumid, kus praegu 10.klassi pole ja 2012.a ümberkorraldamisele minevates Karlova ja Kunstigümnaasiumis		Mitte arvestada Uut arengukava koostatakse aastateks 2013-2020, kuid antud ettepanek käsitleb 2012. aastat, mida arengukava ei hõlma.
9	Margus Sarap lapsevanem	Siduda koolivõrgu korrastamise kava tugevamalt Tartu linna eelarvega.	Ilma rahata on väga suur oht poolikuks reformiks, mille tulemuseks oleks toimiva koolisüsteemi lõhkumine.	Juba arvestatud Tartu linna arengukava on linna eelarvestrateegia koostamise aluseks.
10	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	Koordineerida ja valmistada ühiselt ette Tartu tulevastes nn puhastes gümnaasiumides rakendatavad õppesuunad, et vältida asjatut dubleerimist.	Nii saavad gümnaasiumid taas omanäolisteks ja põhikoolilõpetajatel on lihtsam valikuid langetada. Praegu kehtivates koolide arengukavades on kõigil gümnaasiumidel kolm õppesuunda välja töötatud.	Juba arvestatud Koolide ümberkorraldusprotsessi eelläbirääkimistel on koolidega läbi arutatud olemasolevate õppesuundade üleviimine gümnaasiumina jätkavatesse koolidesse. Arengukavas on planeeritud ühe tegevusena nende suundade edasiarendus ning gümnaasiumidest teadmuskesksute kujundamine.
11	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	Koolis, eriti põhikoolis ei ole võtmesõnaks õpikeskkond, vaid õpetaja. Kui parimad õpetajad lahkuvad suurtesse gümnaasiumidesse, ei kasva põhikoolist väarikat järelkasvu		Mitte arvestada Puudub konkreetne ja selge ettepanek arengukava täiendamiseks. Tartus on aastaid ainult põhikoolina

		kõrgharidusele orienteeritud gümnaasiumisse.		tegutsenud Tartu Veeriku Kool ja Tartu Kesklinna Kool ning nende õpilased on edukalt jätkanud õpinguid gümnaasiumis ja kõrgkoolides. Seega pole antud väide põhjendatud. Samuti näitab Tartu Mart Reiniku Gümnaasiumi lahutamine, et häid õpetajaid jagub mõlemasse kooli.
12	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	Põhikoolis tööd jätkavatel õpetajatel on vaja aega ümberõppeks , et täita kvalifikatsiooninõudeid.	Vastasel juhul võivad jääda mitmed ametikohad täitmata, sest õpetajale ei jagu koormust, või tuleb rakendada ettevalmistuseta õpetajaid ja mitme kooli palgal olevaid tunniandjaid, mis ei ole hea ja õige lahendus.	Juba arvestatud Gümnaasiumite ümberkorraldamine põhikooliks toimub järk-järgult, mis annab õpetajatele piisavalt aega ümber- ja täiendõppeks. Iga konkreetse kooli ümberkorraldamise käigus tehakse pedagoogilise personali analüüs ning üritatakse leida parim lahendus. Arengukavasse on meetme 1.3.1. alla plaanis lisada tegevus: pedagoogide ümberõppe toetamine koolivõrgu ümberkorraldusprotsessis.
13	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	Ettevalmistusperioodil tuleb suurt tähelepanu pöörata koostööle õpetajaharidust andvate kõrgkoolidega, et valmistada ette heal tasemel mitme aine õpetajaid põhikoolidele , keda praegu veel piisavalt pole, et asendada gümnaasiumidesse lahkuvaid spetsialiste.		Juba arvestatud Meetme 1.3.2. all on käsitletud koostööd kõrgkoolidega. See hõlmab endas ka pedagoogide täiend- ja ümberõppega seotud teemasid.
14	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi	Koostöös Tartu Ülikooliga leida senisest suurem võimalus juba töötavate õpetajate koolitamiseks	HEV õpilaste integreerimiseks tavakoolis tuleb õpetajatel 15läbida vastav kursus, selle korraldamist ei saa	Juba arvestatud Meetme 1.2.2. all on tegevus: kaasava

	õpetajad (Sirje Tarraste)	tööks HEV lastega, kelle arv põhikoolis järjest suureneb.	jätta koolide õlgadele. Tänapäevatingimustes muutub põhikool haridusasutusest järjest rohkem sotsiaalasutuseks. Kui perekond ei saa hakkama laste kasvatamisega, peab seda paratamatult tegema kool.	hariduse põhimõtete rakendamise toetamine, sh pedagoogidele eripedagoogika koolituse korraldamine. Samuti on plaanis vastavaid koolitusi hakata pakkuma Hariduse Tugiteenuste Keskuse baasil.
15	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	Tunnustada ja toetada rohkem praegu töötavaid pedagooge ja koolijuhte , kes teevad oma igapäevast rasket tööd missioonitundega.	Ühiskondlik tunnustus ja positsioon motiveerib õpetajat rohkem kui sümboolne palgatõus.	Juba arvestatud Meede 1.3.1. käsitleb pedagoogide motivatsioonisüsteemi.
16	Katri Tammekand Tartu Vaba Waldorfkooli Selts	Lk 14 Lause: „Täiendavate kohtade loomisel jätkatakse ka erasektori toetamist“ lisada järgmiseks lauseks: „Uus eralasteaed on plaanis ehitada Tartu Vaba Waldorfkooli Seltsi ja Tartu linna koostöös rajatava Waldorfkeskuse ühe osana. 3-rühmalise waldorflasteaia valmimisega tekib täiendavalt juurde 54 lasteaia- ja 18 lastehoiukohta.“		Mitte arvestada Tartu linna arengukavas aastateks 2013-2020 haridusvaldkonna peamine eesmärk on Tartu kui kooli pidaja vastutusalas olevate asutuste arendamine. Eraõppeasutuste arendustegevust reguleerib eraõppeasutuse arengukava. Linn käsitleb neid kui oma koostööpartnereid ja toetab nende arengut ühtsetel alustel. Kuna Tartu linnas on ka mitmeid teisi eraettevõtjaid, kes on avaldanud soovi rajada koole, lasteaedu, alustada lapsehoiuteenuse osutamisega jne, siis ei pea me õigeks kedagi arengukavas eelistada. Kuna linn ainult toetab eraõppeasutuste tegevust ning

				tegevuste elluviimise eest vastutab erakool, siis ei saa linn ka arengukavas endale tegevuste elluviimise eest vastutust võtta.
17	Katri Tammekand Tartu Vaba Waldorfkooli Selts	<p>LK 15 lisada vastavasse lõiku: „Kohalikul omavalitsusel on kohustus tagada kõigile oma territooriumil elavatele lastele põhihariduse omandamise võimalus ehk õppekoht munitsipaal- või erakoolis.</p> <p>Oma koha Tartu haridusmaastikul on leidnud ka erakoolid, mille toetamist jätkatakse ka tulevikus. Tartu Waldorfgümnaasiumi jaoks on plaanis ehitada Tartu Vaba Walforkooli Seltsi ja Tartu linna koostöös rajatava Waldorfkeskuse ühe osana 12-klassiline täistsüklikool. Uue koolimaja valmimisega tekib võimalus Tartu Waldorfgümnaasiumisse õppima asuda senise 180 õpilase asemel maksimaalselt 324 õpilasel.“</p>		<p>Mitte arvestada</p> <p>KOV ei saa vastutada õpilaskohtade loomise ja säilimise üle erakoolides ning vanemate jaoks on erakooli valimine vabatahtlik. Seega ei saa ettepanekut arvestada.</p>
18	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	<p>Lk 16 palume muuta lauset „Põhikooliks ümberkorraldatud koolide hoonete õppekeskkond kohandatakse ja sisustatakse vastavalt kehtivatele nõuetele“ järgnevalt: „Põhikooliks ümberkorraldatud koolide hoonete õppekeskkond kaasajastatakse (täpsustatud meetmes 1.1.5.)“.</p>		<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Lk 16 teise lõigu viimane lause sõnastatakse ümber: “Põhikooliks ümberkorraldatud koolide hoonete õppekeskkond kaasajastatakse ja sisustatakse vastavalt kehtivatele nõuetele.”</p>

		<p>Palume teha arengukava Teadmuslinna meetmete riskianalüüs. Selleks palume täiendada lk 39 meetmete ja tegevuste sissejuhatust järgmise lausega: Meetmete ja tegevuste rakendamisega kaasneb regulaarne riskianalüüs.</p>		<p>Arengukava tegevusi analüüsitakse iga-aastaselt ning analüüs esitatakse ka revisjonikomisjonile. Lisaks sellele hinnatakse iga tegevuse elluviimisel jooksvalt ka selle riske. Kuna see on tavapärane tööülesanne, mitte arendustegevus, siis pole vajadust seda arengukavas kajastada.</p>
19	Tartu Vene Lütseumi hoolekogu (Irina Panova)	<p>lk 16 lisada lause (vt Lähtepositsioon 2011, Teadmuslinn) Koolivõrgu korrastamise käigus kujundatakse alates 2011/2012. õppeaastast põhikoolideks Tartu Raatuse Gümnaasium ja Tartu Forseliuse Gümnaasium, alates 2012/2013. õppeaastast Tartu Vene Lütseum, Tartu Kunstigümnaasium ja Tartu Karlova Gümnaasium.</p>		<p>Arvestada</p> <p>Muuta lk 16 teise lõigu kolmas lause järgnevalt: “Koolivõrgu korrastamise käigus kujundatakse alates 2011/2012. õppeaastast põhikoolideks Tartu Raatuse Gümnaasium ja Tartu Forseliuse Gümnaasium, alates 2012/2013. õppeaastast Tartu Kunstigümnaasium, Tartu Karlova Gümnaasium ja Tartu Vene Lütseum.”</p>
20	Ahto Külvet Karlova Selts	<p>1. TEADMUSLINN, Alateemas „Üldhariduskoolid“, Koolivõrk</p> <p>lk 16 Muuta lause „Põhikoolideks ümberkorraldatud koolide hoonete õppekeskkond kohandatakse ja sisustatakse vastavalt nõuetele“ sõnastust täpsemaks, nt „õppekeskkond kaasajastatakse“. Lisada siia ka lause „Luuakse täiendavad võimalused põhikooliõpetajate motiveerimiseks“ (eriti puudutab see</p>		<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Lk 16 teise lõigu viimane lause sõnastada ümber järgnevalt: “Põhikooliks ümberkorraldatud koolide hoonete õppekeskkond kaasajastatakse ja sisustatakse vastavalt kehtivatele nõuetele.”</p> <p>Tartus on siiani tegutsenud edukalt kaks põhikooli ja 2011/2012. õppeaastast lisandus ka kolmas. Linnavalitsusel nuudub info et nende</p>

		erialaainete õpetajaid, kelle ainetundide maht ainult põhikooli arvestades jääb väheseks).		<p>Linnavalitsusel puudub info, et nende õpetajad oleks vähem motiveeritud või pädevad.</p> <p>Ainetundide mahtu ja õpetajate ametikohti linnavalitsus kunstlikult suurendada ei saa. Küll aga lisatakse arengukavasse meetme 1.3.1 alla uus tegevus: “Pedagoogide ümberõppe toetamine koolivõrgu ümberkorraldusprotsessis”</p>
21	Katri Tammekand Tartu Vaba Waldorfkooli Selts	LK 19 Tabelis 7 ettepanek lisada tabelisse ka Tartu erakoolid kui koolivõrgu üks osa.		<p>Mitte arvestada</p> <p>Tabelis on kajastatud munitsipaalõppeasutuste võrk aastal 2015/2016. peale koolivõrgus tehtud muudatusi. Kuna muudatused ei puuduta erakoole ning linn ei suuda ette näha mitu erakooli tegutseb 2015/2016. õppeaastal, siis ei saa neid lisada.</p>
22	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus	LK 19 viimasesse lausesse lisada sulgudesse ühe näitena ka keskkonnahariduse keskus		<p>Arvestada</p> <p>Sõnastada lause järgmiselt: „Mitmekesise õppetegevuse pakkumiseks tõhustatakse koostööd koolide, erinevate õppeasutuste (sh kõrgkoolid) ja Tartu varamute (muuseumid, teaduskeskused, keskkonnahariduse keskus jne) vahel ning uisutamise- ja ujumisõppe võimaldamiseks jätkatakse koostööd Lõunakeskuse liuvälja ja Aura</p>

23	Katri Tammekand Tartu Vaba Waldorfkooli Selts	Lisada LK 20 (enne tugistruktuuride peatükki) UUS PEATÜKK Tartu Waldorfkeskus	<p>Tartus tegutseb 2011. aastal 12-klassiline 180 õpilasega Tartu Waldorfgümnaasium, mille pidajaks on lapsevanemate initsiatiivil loodud MTÜ Tartu Vaba Waldorfkooli Selts ja 20-le lapsele lastehoiu teenust pakkuv MTÜ Meie Mängurühm.</p> <p>Munitsipaalkoolina alustanud, nüüd erakoolina tegutsev waldorfkool ning -lastehoid on aja jooksul kasvanud ning soovivad rajada multifunktsionaalse waldorfpedagoogilise asutuse. Arenguvõimaluse teostamiseks vajatakse avaramaid ruume. Sobivaid ruume pole Tartu linnaga koostöös leitud. Seltsi ja Tartu linna esindajad on ühiselt jõudnud arusaamisele, et uue maja ehitamine on otstarbekas nii Seltsi kui linna vaatenurgast.</p> <p>Tartu Vaba Waldorfkooli Seltsi, Meie Mängurühma ja Tartu linna koostöös rajatav Tartu Waldorfkeskus on terviklik keskus, mis pakub haridus-, kultuuri- ja sotsiaalteenuseid kogu inimese elukaare jooksul (alates lasteaia, põhikoolist, gümnaasiumist, huvikoolist, täiskasvanute koolitusest ja kultuurisündmustest kuni hoolekandeteenusteni välja).</p> <p>Uues hoonetekompleksis hakkab tegutsema 3-rühmaline waldorflasteaed, mille valmimisega tekib täiendavalt juurde 54 lasteaia- ja 18 lastehoiukohta, 12-klassiline waldorkool, kus saab õppima asuda senise 180 õpilase asemel maksimaalselt 324 õpilast ning hoolekandetasutus, kuhu esialgsete plaanide kohaselt kavandatakse kuni 40 teenusesaajat.</p> <p>Pärast uue hoone valmimist saab Tartu linn laiendada seni Tartu Vaba Waldorfkooli Seltsi käes olevatesse ruumidesse munitsipaallasteaeda Ploomike, mis võimaldab luua 7 uut</p>	<p>Keskusega.“</p> <p>Mitte arvestada</p> <p>Tartu linna arengukavas aastateks 2013-2020 haridusvaldkonna peamine eesmärk on Tartu kui kooli pidaja vastutusalas olevate asutuste arendamine. Eraõppeasutuste arendustegevust reguleerib eraõppeasutuse arengukava.</p> <p>Linn käsitleb neid kui oma koostööpartnereid ja toetab nende arengut ühtsetel alustel. Kuna Tartu linnas on ka mitmeid teisi eraettevõtjaid, kes on avaldanud soovi rajada koole, lasteaedu, alustada lapsehoiuteenuse osutamisega jne, siis ei pea me õigeks kedagi arengukavas eelistada. Kuna linn ainult toetab eraõppeasutuste tegevust ning tegevuste elluviimise eest vastutab erakool, siis ei saa linn ka arengukavas endale tegevuste elluviimise eest vastutust võtta.</p>
----	---	---	--	---

			<p>munitsipaallasteaiarühma kokku kuni 168 lapsele.</p> <p>Tartu Waldorfkeskuse rajamise eesmärgil võeti Volikogus 11.11.2010 vastu otsus nr 139 „Loa andmine Puiestee, Kasarmu, Roosi ja Vahi tänavatega piirneva ala detailplaneeringu järgsetele kruntidele (positsioonid 5,7, ja 8) hoonestusõiguse seadmiseks“ http://info.raad.tartu.ee/webaktid.nsf/web/viited/VOLO2010111100139, millega anti Tartu Waldorfkooli Seltsile õigus rajada hoonestusõiguse alusel kooli, lasteaia ja hoolekandeesutuse hooned ja tagada eelpool nimetatud hoonete sihtotstarbeline kasutamine.</p> <p>2012. aastal kuulutab Tartu Vaba Waldorfkooli Selts koostöös linnaga välja arhitektuurivõistluse, et leida keskuse kui terviku jaoks arhitektuurne lahendus. Rajatava Waldorfkeskuse projekteerimiseks ja ehitamiseks plaanitakse leida rahastus Euroopa liidu Struktuurivahendite uue perioodi toetuste abil.</p>	
24	Tartu Ülikool	Täiendada arengukava (sarnaselt tabeliga 9) Tartu Ülikoolis (jt Tartu ülikoolides) õpetatavate erialadega	<p>Arengukavas on küll loetletud kutsehariduskeskuses omandatavad erialad (sh puhastustööde juht ja abikokk), aga ülikoolis omandatavate erialade kohta puudub linna strateegilises dokumendis igasugune info. Tartu Ülikooli hinnangul on tabel 9 täiesti põhjendamatult ebaproportsionaalselt esile tõstetud, seega tuleks 1) kas linnas õpetatavate erialade loetelu ühtlustada ja esitada õiglaselt kas kõikide Tartu õppeasutuste kohta 2) või siis jätta tabel 9 arengukavast üldse</p>	<p>Mitte arvestada</p> <p>Tartu Kutsehariduskeskus on munitsipaalkool ning on üks osa Tartu munitsipaalharidussüsteemist, mille arendustegevuse eest linn otseselt vastutab.</p> <p>Käesoleva arengukava hariduse osa keskendubki peamiselt munitsipaalõppeasutuste süsteemi arendamisele.</p> <p>Tartu Ülikooli arendustegevuse eest</p>

			välja.	linn vastutust võtta ei saa ning need tegevused kajastuvad ülikooli arengukavas.
25	Sotsiaal-demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	<p>Lisada lk 23 teema ‘kõrgharidus’ juurde järgmine lõik:</p> <p>Lähiaastatel toimuv gümnaasiumilõpetajate arvu vähenemine teravdab konkurentsi üliõpilaskandidaatide pärast Tartu ja Tallinna, samuti Tartu ja välisülikoolide vahel. Tartu kui ülikoolilinna konkurentsivõime oluliseks eelduseks on üliõpilaste vajaduste arvestamine linnakeskkonna kujundamisel, üliõpilastele taskukohaste majutus- ja toitlustusteenuste arendamisel ja töökohtade loomisel.</p> <p>Väljakutsete lõiku lisada :</p> <p>Tartu kui ülikoolilinna atraktiivsuse tõstmine</p>		<p>Mitte arvestada</p> <p>Oluliste väljakutsete all on juba kõrghariduse arendamise toetamine, mis on konkreetsem tegevus kui Tartu kui ülikoolilinna atraktiivsuse tõstmine. Otseselt ei kuulu see ka linna pädevusse.</p> <p>Üliõpilaste elukeskkonna parendamise toetamist käsitleb meede 1.1.6., mille all on tegevus: <i>Tartu kõrgkoolide taristu arendamise toetamine.</i></p>
26	Vladimir Šokman	<p>lk 23 loend „Olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020“ sõnastada järgmiselt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tartu linna hariduse arengukava 2020 väljatöötamine; 2. õppekavade arendamine koostöö tõhustamiseks kõigil haridustasanditel ja erinevate 		<p>Osaliselt arvestada</p> <p>Arengukava projekt on koostatud lähtuvalt teistsugusest struktuurist ja kontseptsioonist ja seda me muuta ei soovi. Enamus hr Šokmani poolt esitatud väljakutsetest on arengukavas juba käsitletud meetmetena.</p> <p>1.Tartu linna arengukava aastateks 2013-2020 töötatakse välja 2012. a</p>

		<p>õppeasutuste vahel;</p> <p>3. kutseõppe õppekavade tõhus sidumine tööturu vajadustega, sealhulgas väljaõppega kõrghariduse tasemel, vajadusel koostöös kõrg- ja ülikoolidega;</p> <p>4. õpetajate täiendõppe kindlustamine uute väljakutsete elluviimiseks;</p> <p>5. sisulise tõhusa koostöö saavutamine koolide hoolekogudega ja valdkonna arendamisest huvitatud kodanikeühendustega;</p> <p>6. õppeasutuste hoolekogude liikmete väljaõppe korraldamine;</p> <p>7. õpetajatele konkurentsivõimelisuste töö- ja palgatingimuste kindlustamine;</p> <p>8. eesti keelest erineva koduse keelega laste haridustee korraldamine;</p> <p>9. vajaliku arvu lasteaia- ja koolikohtade kindlustamine;</p> <p>10. kaasaegse õppekeskkonna kindlustamine kõigil tasanditel;</p> <p>11. tugisüsteemide arendamine</p>		<p>ning eraldi valdkondlikku arengukava pole plaanis teha. Seega pole see järgmise perioodi olulisem väljakutse.</p> <p>2. Õppekavade arendamine on juba kajastatud meetme 1.2.1. all.</p> <p>3. Väljakutsetest täiendada eelviimast järgnevalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutseõppe võimaluste mitmekesistamine ja kvaliteedi tõstmine; <p>koostöö tööandjatega on kajastatud meetme 1.2.1 all.</p> <p>4. Meetme 1.3.1. alla lisada tegevus: “Pedagoogide ümberõppe toetamine koolivõrgu ümberkorraldusprotsessis”</p> <p>5. ja 6. Meetme 1.2.5. alla (lk 42) lisada tegevus: “Hoolekogude kaasamine ja koolitamine”</p> <p>7. Pedagoogide töötasud sõlmitakse kollektiivlepinguga ning selleks peetakse igal aastal läbirääkimisi. Kuna koolide pedagoogide palk tuleb riigilt, siis ei saa seda linna arengukavas reguleerida.</p> <p>8. Meede 1.2.1. käsitleb erinevatest kultuurikeskkondadest pärit laste õppe toetamist ning vene õppekeelega laste õpet.</p> <p>9. – 11. on juba kajastatud väljakutsetes</p>
27	Vladimir Šokman	Alapeatükk: 1. Teadmuslinn (lk 39) ARENGUSUUND: Pealkirjas jätta ära sõnad „ <i>Kõigil arengutasemetel</i> “		Arvestada

28	Vladimir Šokman	Meede 1.1.1 asendada loend järgmise tekstiga: „Kindlustada aastani 2020 lasteaiakohad täiendavaltlapsle“; „Kindlustada aastani 2020 täiendavalt lasteaiakohta erivajadustega lapsle“; „Eralasteaedade ja -lastehoiuteenuse toetamine, sealhulgas investeringutoetused“		Mitte arvestada Tegemist on arengukava täitmise indikaatoritega (linna arengutaseme indikaatorid), mis täpsustatakse eraldi.
29	V. Neborjakina	Säilitada vene õppekeele eelkooli asutuste võrk Täiendada AK venekeelsete koolieelsete laste- asutuste säilitamise osas..		Mitte arvestada Kuna vene õppekeele lasteaiade võrgu osas pole plaanis muudatusi teha, siis ei ole see arengukava kontekstis oluline.
30	Vladimir Šokman	Meede 1.1.2. - jätta ära		Mitte arvestada Selguse huvides soovime munitsipaal- ja erasektori jaoks planeeritud meetmed lahus hoida.
31	Katri Tammekand Tartu Vaba Waldorfkooli Selts	Hetkel on arengukavas kirjas: Waldorflasteiaia rajamise kaasfinantseering. Parandusettepanek on: Waldorfkeskuse kaasfinantseering.		Arvestada Muuta meetme 1.1.2 viimase tegevuse (lk 40) sõnastust
32	Linnavalitsus	Välja jätta aadress: Puiestee 62 (lk 40, meede 1.1.3., punkt 11).	Kuna pole veel päris kindel, kas uus koolimaja ehitatakse praeguse Kroonuaia Kooli territooriumile või mõnele muule vabale krundile, siis on	Arvestada

			ettepanek konkreetne aadress välja jätta ja jääda linnaosa tasandile.	
33	Vladimir Šokman	Meede 1.1.3 sõnastada järgmiselt: „Kindlustada aastani 2020 koolikohad täiendavalt põhikooli õpilasele“; „Hariduslike erivajadustega laste koolide võrgustiku korrigeerimine ja vajadusel uute õppekohtade loomine“		Mitte arvestada Kuna KOV kohustus on tagada koolikohad kõigile oma territooriumil elavatele õpilastele ning kohtade vajadus aastaks 2020. põhineb prognoosidel, siis täpset õpilaste arvu pole võimalik välja tuua. Tegemist on ligikaudsete arvutustega ning suurusjärgudega. Kuna on teada, et praegused HEV koolid ei ole HEV lastele kõige sobilikumad, siis nähakse arengukavas eraldi tegevusena ette uue vajadustele vastava koolimaja ehitamine. Vastava tegevuse olemasolu annab võimalusi taotleda raha uuel perioodil avanevatest meetmetest.
34	Tartu Vene Lütseumi hoolekogu (Irina Panova)	Lk 40 Meetme 1.1.3 lisada järgmised tegevused: 2.1. Tartu Vene Lütseumi ümberkorraldamine vene õppekeelega põhikooliks. 2.2. Kutsehariduskeskuses vene keele baasil õpperühmade moodustamine (2012).		Arvestada Lisada meetmesse 1.1.3. tegevus: Tartu Vene Lütseumi ümberkujundamine põhikooliks (2012-2014) Kuna vene õppekeelega õpilasi pole piisavalt, et õpperühmi avada, siis on plaanis luua neile tugisüsteemid, et nad eesti õppekeelega rühmades hakkama saaksid. Selleks lisatakse meetmesse 1.2.2. tegevus: Tartu Kutsehariduskeskuses vene

				keelt emakeelena õppinud õpilastele tugimeetmete võimaldamine
35	Elmut Paavel	Tartusse ei tohiks planeerida ühegi koolihoone ehitamist. Tuleks remontida olemasolevad nii, et lapsevanemad tahaksid oma lapsed sinna õppima panna.	Kui keskmiselt tuleb Tartu koolis ühe õpilase kohta 10 m ² pinda, siis Raatuse gümnaasiumis 15 m ² ja Veeriku koolis isegi ligi 18 m ² . Samal ajal on Miina Härmas 4,5 m ² , Karlovas 5,7 m ² ja Tammes 6,3 m ² ning Hugo Treffneris 7,5 m ² . Need mõned aastad, kus linnavalitsuse kahtlase prognoosi järgi on tohutu koolilaste arvukuse kasv, mis on ilmselt siiski maakonna laste sissekirjutamise tagajärg, tuleks julgelt rakendada kahes vahetuses õppimist. Pikemas perspektiivis tartlaste ja ka maakonna elanike arv väheneb.	Osaliselt juba arvestatud Arengukava koostamisel on arvesse võetud kõikides koolimajade maksimaalset mahutavust. Vaatamata sellele jääb puudu 3 koolimaja jagu õpilaskohti. Alternatiivse võimalusena on arengukavas kaalutud teise vahetuse suurendamist. Meetme 1.1.5. all on käsitletud koolimajade kaasajastamist.
36	Elmut Paavel	Kaaluda Tamme gümnaasiumile põhikooli osale juurdeehituse ehitamist, mille kohta peaks ka Linnavalitsusel olema eskiisprojekt.		Arvestada Lisada meetme 1.1.3. alla tegevus: Olemasolevates koolihoonetes uute õppekohtade loomine (2013-2020). See annab võimaluse olemasolevate koolihoonete ruumide laiendamiseks ja võimalikeks juurdeehitusteks.
37	Peeter Laurson IRL Tartu piirkonna esimees	Tartu Tamme Gümnaasiumi osa tarbeks mitte soetada Nooruse tn. 9 asuvat Tartu Ülikooli õppehoonet vaid ehitada olemasolevale koolile kaasaegne kõigile koolimajale esitatavatele nõuetele vastav algklassidele mõeldud juurdeehitus ning gümnaasiumiõpet jätkata praeguses hoones.	Vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivile 2010/31EL peavad pärast 31. detsembrist 2018. a. kõik uusehitised mida kasutavad või omavad riigiasutused olema ligi nullenergiahooned. Olemasolevale Tartu Tamme Gümnaasiumi hoonete juurdeehituse ehitamine võimaldaks ehitise projekteerimisel ning ehitamisel silmas pidada nii energiatõhusust kui	Osaliselt arvestada Linnavalitsuse prognoosid näitavad, et järgnevatel aastatel suureneb Tartu Tamme Gümnaasiumi piirkonnas tunduvalt põhikooli õpilaste arv. Senise ca 710 õpilase asemel on vaja õppekohti ca 860 õpilasele. Seega juurdeehitus lahendaks ainult põhikooli õpilaste õppekohtade

			<p>ruumide kõige paremat funktsionaalset paigutust. Tänane Tamme Gümnaasiumi koolihoone asub ka logistiliselt paremas piirkonnas elamurajoonide keskel võrreldes Nooruse tn. 9 õppehoonega. Nooruse tn.9 asumine elamurajoonide äärealal suurendaks tulevikus piirkonna logistilist koormust ning seega suurendaks ka asjatult transpordi kulusid õpilastele. Senise Tamme Gümnaasiumi asukoha kasuks räägib ka äsja renoveeritud Tamme Staadioni lähedus, mis seab eelduse sealsetel õpilastel treenida kaasaegsetes tingimustes ning saavutada väga hea füüsiline areng. Rahaliselt on nii Nooruse tn.9 renoveerimine kui ka Tamme Gümnaasiumi juurdeehitus samaväärsed. Viimase puhul on võimalik ehitada täpselt vajadusi arvestades st. et ei pea tegema kulusid üleliigsele pinnale. Tulevikus hakkaks ligi nullenergiahoone ülalpidamiskuludelt majandamisraha kokku hoidma, mis võimaldab saada vahendeid juurde õpetajate töötasude suurendamiseks</p>	<p>probleemi ning seda juhul kui gümnaasiumi klasse ei arvestata.</p> <p>Gümnaasiumi osa kolimine Nooruse 9 õppehoonesse annab võimaluse laieneda praeguselt ca 260 õpilaselt 540 õpilaseni.</p> <p>Arengukavasse on kavas meetme 1.1.3. alla lisada tegevus: Olemasolevates koolihoonetes uute õppekohtade loomine (2013-2020), mis annab võimaluse olemasolevate koolihoonete ruumide laiendamiseks ja võimalikeks juurdeehitusteks.</p>
38	Sotsiaal- demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	<p>Meede 1.1.4: Üldkeskhariduse omandamiseks vajadusele vastava gümnaasiumide võrgustiku loomine (E2, E3) Lisada järgmised tegevused: Karlova- Ropka piirkonnas uue</p>		<p>Osaliselt arvestada</p> <p>Vajadus uue gümnaasiumi järele tekib alles peale 2020. aastat.</p> <p>Tartu linn otsib koostöös Haridusministeeriumiga võimalusi</p>

		<p>gümnaasiumi loomine, seniste Karlova Gümnaasiumi, Forseliuse Gümnaasiumi ja Kunstigümnaasiumi astme baasil.</p> <p>Koostöös ülikooliga Tartusse üle-Eestilise vastuvõtuga riigigümnaasiumi rajamine, mis valmistaks venekeelseid põhikooli lõpetavaid noori jätkama õpinguid Tartu Ülikoolis ja teistest Tartu kõrgkoolides ja pakuks süvendatud teadmisi slaavi rahvaste keele ja kultuuri, Eesti ajaloo (sh venekeelse kogukonna ajaloo), semiootika, sotsiaalteaduste, ettevõtluse ning reaalteaduste alal</p> <p>Väljastpoolt Tartut gümnaasiumidesse tulevatele õpilastele õpilaskodu rajamine.</p>		<p>riigigümnaasiumi rajamist. Huvitatud ollakse pigem erivajadustega laste koolide riigistamisest, kuna nende kulud on väga suured ning suur osa lapsi on pärit väljaspoolt Tartut.</p> <p>Linna prioriteet järgneval perioodil on uute lasteaiakohtade loomine ning olemasolevate õppehoonete kordategemine. Seega ei jätku linnal finantse õpilaskodu rajamiseks. Arengukavasse lk 18 lisatakse õpilaskodu rajamine järgmistel tingimustel: Täiendavate finantseerimisvõimaluste avanemisel (nt riigi ning teiste huvitatud omavalitsuste toetus, EL struktuurifondide vahendid jne) kaalutakse neile õpilaskodu rajamise võimalust.</p>
39	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	<p>Ajavahemikus 2012-2015 kasutada koolide ümberkorraldamiseks mõeldud raha otstarbekalt, remontida hooned, teha vajalikud ümber- ja juurdehitused, mis aitavad muuta õpikeskkonna kaasaegseks, õpilassõbralikuks ja PGS nõuetele vastavaks, rajada kaasaja nõuetele vastav õpilaskodu mujalt tulevatele gümnaasistidele.</p>		<p>Juba arvestatud</p> <p>Koolide hoonete remont ja õppekeskkonna kaasajastamine on oluliseks osaks nii praegu kehtivas Tartu linna munitsipaalõppeasutuste süsteemi arengukavas aastateks 2008-2013 ja on ka uues Tartu linna arengukavas 2013-2020. Uues arengukavas on erilist tähelepanu pööratud just ümberkorraldamisele minevate koolide õppekeskkonna</p>

				<p>kaasajastamisele ja nõuetega vastavusse viimisele (meede 1.1.5.).</p> <p>Kuna aastatel 2013-2020 on peamine rõhk olemasolevate õppeasutuste renoveerimisel ja kaasajastamisel, siis ei näe linna võimalust oma eelarvelistest vahenditest õpilaskodu rajada. Küll aga ollakse valmis, kui selleks leitakse finantseerimisallikas mujalt (riigi eelarvest, Euroopa Liidu struktuurifondide vahenditest jne) (lisatud AK lk 18, vt eelmist ettepanekut).</p>
40	Tartu Forseliuse Gümnaasiumi õpetajad (Sirje Tarraste)	Nimetatud perioodil (2012-2015) selgub samuti, kui palju jääb alles gümnaasiume ja põhikoole Tartu maakonda ja teistesse Tartumaa naabrusesse asuvatesse maakondadesse, kust hakkavad õpilased tulema Tartu koolidesse.		<p>Juba arvestatud</p> <p>Gümnaasiumi õppekohtade planeerimisel on arvestatud, et piisaval hulgal õppekohti (ca 25%) jääks ka väljastpoolt Tartut pärit õpilastele. Vajadusel on võimalus planeeritavates gümnaasiumihoonetes õppekohtade arvu ka suurendada.</p>
41	Vladimir Šokman	Meede 1.1.4 - jätta ära		<p>Mitte arvestada</p> <p>Meetmes kajastuvad gümnaasiumikohtade optimeerimisega seonduvad tegevused ilma milleta pole võimalik koolivõrgu ümberkorraldusi ellu viia.</p>
42	Vladimir Šokman	1.1.2 ja 1.1.4 saavad sisu tulevases hariduse arengukavas (tegevuskavas).		<p>Mitte arvestada</p> <p>Tartu Linnavalitsus on otsustanud, et hariduse valdkonnas eraldi arengukava ei koostata (vt ka p 2 vastust).</p>

43	Tartu Vene Lütseumi hoolekogu (Irina Panova)	<p>Lk 40 palume muuta meetme 1.1.4. tegevust 4 järgmises sõnastuses:</p> <p>Vene keelt emakeelena õppivatele õpilastele parimate õppimisvõimaluste väljakujundamine nii põhikooli kui ka gümnaasiumi tasemel. Selleks kolmanda sektori kaasamisel korraldada vastavaid arutelusid, kaaluda võimalusi vene õppekeele gümnaasiumi (10-12 klassid) moodustamiseks ning koostada vastav tegevuskava (2012).</p>		<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Meetmesse 1.2.1.lisada tegevus: Vene keelt emakeelena õppivatele õpilastele parimate õppimisvõimaluste väljakujundamine nii põhikooli kui ka gümnaasiumi tasemel</p>
44	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	<p>Lk 40 palume muuta meetme 1.1.4. tegevust 4 järgmises sõnastuses: Tartu Vene Lütseumi ja Tartu Annelinna Gümnaasiumi põhjal, arvestades teistes Tartu koolides olemasolevaid võimalusi vene keelt emakeelena õppivatele õpilastele, parimate õppimisvõimaluste väljakujundamine nii põhikooli kui gümnaasiumi tasemel. Kolmanda sektori kaasamisel vastavate arutelude korraldamine ja tegevuskava koostamine (2012.a.).</p>		<p>Mitte arvestada</p> <p>Lähtuvalt laekunud ettepanekutest on kavas vastav punkt arengukavast välja jätta.</p>
45	Linnavalitsus	<p>Välja jätta tegevus: Kesklinna uue koolihoone ehitamine ja sisustamine Salme 1a (2018-2020) (lk 40, meede 1.1.4., punkt 3).</p>	Täiendavatest analüüsides on selgunud, et olemasolevate ja teiste planeeritavate nn puhaste gümnaasiumite laiendamisel on tulevikus võimalik luua piisaval	<p>Arvestada</p>

		<p>Välja jätta lause: 2020/2021. õppeaastaks kavandatakse uut gümnaasiumi kesklinna piirkonda.</p> <p>Täiendada meede 1.1.3. tegevust: <i>Ropka-Karlova piirkonda uue põhikooli ehitamine ja sisustamine (2015–2017)</i> järgnevalt:</p> <p>“Ropka-Karlova piirkonda uue põhikooli ehitamine ja sisustamine (2015–2017)”</p>	<p>arvul õppekohti ning täiendavat gümnaasiumi hoonet pole vaja.</p> <p>Samas soovitakse kaaluda salme 1a hoone soetamist põhikooli majaks. Selleks soovime laiendada uue põhikooli piirkonda Ropka-Karlovaks.</p>	
46	Peeter Laurson IRL Tartu piirkonna esimees	<p>Tartu Karlova Gümnaasiumi baasil moodustuks nii põhikool kui gümnaasium. Põhikool jääks kooli praegustesse ruumidesse ja gümnaasiumi tarbeks soetatakse Salme tn. Õpetajate Seminari hoone.</p>	<p>Tartu Karlova Gümnaasiumi praegusesse asukohta jääks põhikool. Salme tn. õppehoone ruumidesse viiak Tartu Täiskasvanute Gümnaasium.</p>	<p>Mitte arvestada</p> <p>Kuna õpilaste arv suureneb juba lähiajal ning on vajadus Riia mnt 25 hoone põhikoolina kasutusele võtta juba 2012/2013. õppeaastast, siis on vaja otsus Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumi ümberasustamise kohta teha juba enne uue arengukava kehtivuse algust.</p> <p>Salme 1a hoone kuulub Tartu Ülikoolile ning selle võõrandamist pole lähiajal ette näha. Arengukavas kavandatakse gümnaasiumid katavad ära gümnaasiumi õppekohtade vajaduse arengukava perioodil ning vajadus täiendavate gümnaasiumi õppekohtade järele tekib prognooside kohaselt alles 2023. aastal.</p>
47	Elmut Paavel	<p>Ei pea otstarbekaks linna poolt osta Ülikooli käest vana medikooli</p>		<p>Mitte arvestada</p>

		<p>hooneid, mis on täielikult amortiseerunud. Nende kapitaalremont on kallim, kui uue hoone ehitamine ja pärastised eksploatatsioonikulud on linnale täiendav suur kulu. Ka logistiliselt ei kõlba see asukoht ei gümnaasiumihooneks, ega Täiskasvanute gümnaasiumiks.</p> <p>Täiskasvanute gümnaasiumiks peaks linn veel kord kaaluma Salme tn.1B ostmist. Selle hoone asukoht on logistiliselt samuti sobiv.</p>		<p>Tartu Linnavalitsuse linnavarade osakonna kalkulatsioonid näitavad, et arvestades praegusi Tartu linna eelarve võimalusi ning prognoose järgnevateks aastateks, on kõige otstarbekam soetada Nooruse 9 hoone, mida on võimalik järk-järgult renoveerida. Täiesti uue hoone ehitamiseks puuduvad lähiajal linna eelarves vahendid (vajadus on luua uusi lasteaiakohti, õppehooneid renoveerida jne).</p> <p>Hoonele on hea juurdepääs nii ühistranspordi kui ka autodega.</p> <p>Salme 1b hoones ei ole gümnaasiumile vajalikul hulgal ruume. Hoone paikneb küll kesklinnas, kuid sellele juurdepääs on raskendatud nii ühistranspordi kui ka autodega (ka parkimisvõimalused on piiratud). Linnavalitsus on otsustanud Salme 1b hoonet mitte osta.</p>
48	Elmut Paavel	<p>Ei pea põhjendatuks töötava süsteemi lõhkumist ainult reformi nimel. Tartus peaks säilima täistsükliga gümnaasiumitest vähemalt Karlova, Kommerts, Decartes ja Tamme, kes on oma tulemustega tõestanud konkurentsivõimelise keskkariduse andmist Tartu linnas.</p>		<p>Mitte arvestada</p> <p>Tartu Linnavalitsuse prognoosid ja analüüsid näitavad, et lähiaastate gümnaasistide arvu arvestades jätkub õpilasi ainult 5-6 gümnaasiumile. Tingimustes, kus tunduvalt suureneb vajadus põhikooli õppekohtade järele, pole otstarbekas ülal pidada väikese õpilaste arvuga gümnaasiume, mis ei</p>

				suuda õpilastele kvaliteetset haridust pakkuda.
49	V. Neborjakina	<p>Kirjutada lahti vene õppekeelega koolivõrgu reformeerimise tulemus.</p> <p>1. Säilitada vähemalt (sõltuvalt õpilaste arvust) 2 põhikooli: Vene õppekeelega (Tartu Vene lütseumi baasil), Vene ja eesti õppekeelega (Tartu Annelinna Gümnaasiumi baasil)</p> <p>2. Asutada uus kool - klassikaline gümnaasium, kus: Kasvatus põhineb vene rahva ja pedagoogika traditsioonidel; Õppekeeleks on vene keel Analoogselt Tallinna koolidele - Prantsuse Lütseum, Inglise Kolledž jm +). On tagatud kõrge tase riigi keele õpetamisel ning heatahtlik suhtumine oma elukohamaasse Eestisse.</p> <p>Tagada nende õpetajate ettevalmistus ja kvalifikatsiooni tõstmine, kes õpetaks vene keeles nii põhikoolides, kui ka gümnaasiumis. Võtta kasutusele e-õppe meetodid õppilaste süvaõppeks ja õpetajate kvalifikatsioonitõstmiseks ning korraldada Moskva ja Sant-Peterburi koolitustest osalemine. Selleks leppida kokku linnade valitsustega</p>	21. jaanuaril 2012a. oli Tartu Sotsiaalkapitali arengukeskuses (TSKA) „Kogukonna kohtumised Jaamamõisas“ projekti raames korraldatud kohtumine, mille sisu moodustas arengukava «Tartu 2020». Koosolekul osales 25inimest. Grupitöö käigus sõnastati suhtumine arengukavasse ning soovid selle täiendamiseks, mille lõppsõnastuse tegi keskuse juhataja. V. Neborjakina.	<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Arvestades Tartu Vene Lütseumi hoolekogu ettepanekut on arengukavasse meetmesse 1.1.3. lisatud tegevus: Tartu Vene Lütseumi ümberkujundamine põhikooliks (2012-2014)</p> <p>Klassikalise gümnaasiumi moodustamiseks pole prognooside kohaselt piisaval arvil õpilasi. Tartu Annelinna Gümnaasium jätkab täistsüklikoolina.</p> <p>Meetme 1.2.1. alla lisatakse tegevus: Vene keelt emakeelena õppivatele õpilastele parimate õppimisvõimaluste väljakujundamine nii põhikooli kui ka gümnaasiumi tasemel.</p>

		Vene saatkonna vahendusel.. Võimaldada lisakursusi vene kirjanduse, ajaloo ja kultuuri kohta vene keeles nende vene etnilise päritoluga lastele, kes õppivad eesti õppekeelega koolides lastevanemate soovil.		
50	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 40 meetmesse 1.1.5. palume lisada järgmine tegevus: Õppekeskkonna hetkeseisu kaardistamine (lähtudes kaasajastamise nõuetest) ja iga kooli arendamise vajaduste kava koostamine (koordineerija HO).		Arvestada Lisada meetmesse 1.1.5. tegevus: Õppeasutuste õppekeskkonna nõuetele vastavuse hindamine ja arendamine
51	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 40 meetmesse 1.1.5. palume lisada järgmine tegevus: Õppeasutuste õppekeskkonna laiendamine kasutades linnaruumi laialdasi võimalusi (nt spordirajatised, muuseumid, ülikoolid, AHHA keskus).		Juba arvestatud Kajastatud meetme 1.2.1. tegevuses: <i>Õppe- ja kasvatustöö mitmekesistamine õppeasutustes Tartu varamute ja tööandjate toel ning koostööõrgustiku väljatöötamine</i>
52	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 40 meetmesse 1.1.5. palume lisada järgmine tegevus: Ühistele väärtustele tugineva keskkonna kujundamine kõigis õppeasutustes.		Arvestada Organisatsioonikultuuri ja väärtuskasvatusega seotud ettepanekud on koondatud kokku. Meetmesse 1.2.5. lisatakse tegevus: Organisatsioonikultuuri arendamine õppeasutustes sh väärtuskasvatuse ja väärtuspõhise õpetamise toetamine
53	Vladimir Šokman	Meede 1.1.5 (lk41 -1.) sõna „tõstmine“ asendada sõnaga		Mitte arvestada

		„ <i>kindlustamine</i> “.		Kuna linna eelarve on piiratud, siis pole võimalik kohe kogu planeeritud tegevusi ellu viia. Turvalisuse tõstmine toimub järkjärgult.
54	Sotsiaal-demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	<p>Meede 1.1.5: Turvalise füüsilise ja vaimse õppekeskkonna loomine õppeasutustes (E2, E3)</p> <p>Lisada järgmised tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lasteaedades viiakse laste arv rühmades seadusjärgsele tasemele. Ühe ruumiga rühmade põrandapinna arvestuses võetakse aluseks 3,5 m² lapse kohta. 2. Lasteaedade renoveerimisel ehitatakse ühe ruumiga rühmad ümber 2-ruumilisteks, mängu ja magamisruumiga rühmadeks. 3. Koolimajade renoveerimine ja vastavalt koolitüübile õpikeskkonna loomine ning uue koolimööbli soetamine. 3. Koolides võimlate ja teiste sportimisruumide ning riietusruumide renoveerimine. 4. Tööõpetusklasside rajamine ja sisustamine kõigis põhikoolides. 5. Kõigis koolides kaasaegsete keemia, füüsika ja loodusainete kabinettide sisustamine ja uute õppevahendite soetamine. 		<p>Juba arvestatud</p> <p>Vastavad tegevused on juba kajastatud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lk 14: <i>Samaaegselt kohtade arvu suurendamisega seatakse eesmärgiks järgida lasteaedades tervisekaitsenõudeid ühe lapse kohta ette nähtud ruutmeetrite osas.</i> 2. Kõiki ruume pole võimalik ehitada ümber 2-ruumilisteks. Arvestatakse tervisekaitsenõuetes ettenähtud ruutmeetritega. 3. Lk 16: <i>Põhikooliks ümberkorraldatud koolide hoonete õppekeskkond kaasajastatakse ja sisustatakse vastavalt kehtivatele nõuetele.</i> <p>Lk 19: <i>Eraldi koolides saab senisest selgemini keskenduda põhikoolile ja gümnaasiumile nõuetekohase õppekeskkonna arendamisele.</i></p> <p>Koolivõrgu arendamisel lähtutakse järgnevatest põhimõtetest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koolides luuakse võimalused lapse ulatuslikuks ja mitmekülgselt arenguks; • õppekeskkonna areng vastab kõigis

				<p>koolides nõuetele;</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpilaste rahulolu koolis; • õpetajate rahulolu töö- ja koolikeskkonnaga; • ressursside olemasolu. <p>4. ja 5. kajastuvad eelmises punktis. Kõik ettepanekus nimetatud on oluline osa õppekeskkonnast, kuid lisaks nendele on veel ka teisi aineid, mille õpetamiseks tuleb luua vajalikud tingimused. Seega on kõike käsitletud koos. Lähtuvalt iga kooli olukorrast koostatakse eraldi nimekiri iga kooli vajaduste kohta ning lähtuvalt sellele kaasajastatakse vastava kooli keskkonda. Arengukavasse on lisatud meetme 1.1.5. alla tegevus:</p> <p>Õppeasutuste õppekeskkonna nõuetele vastavuse hindamine ja arendamine</p>
55	Vladimir Šokman	Meetmete 1.1.1.,1.1.3., 1.1.4. ning 1.1.5 Lahtris „koordineerija“ LVO asemel kirjutada HO . - haridussüsteemi korraldamise eest vastutab HO.		<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Nimetatud meetmete all olevatele tegevustele lisatakse koordineerija lahtrisse HO</p>
56	Sotsiaal- demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	Meede 1.1.6: Üliõpilaste õppe- ja elukeskkonna parandamise toetamine (E2) Lisada järgmised tegevused: 1. Tartu, kui ülikoolilinna arendamine. Tartu linn peaks tagama üliõpilastele meeldiva ja huvitava elukeskkonna. Projektide ja		<p>Juba arvestatakse</p> <p>Linn on avatud kõrgkoolide initsiatiividele ja erinevad üritused ka toimuvad (nt tudengite kevad- ja sügispäevad)</p> <p>Tartu linna rahvusvaheline koostöö on</p>

		algatuste toetamine, mis on suunatud üliõpilaste igapäevaelu teotamisele ning annavad neile odavama eluaseme, toitumisvõimaluse, soodsama õpikesekonna ja vabaaja veetmise võimaluse. 2. Koostöö ja ühisprojektide arendamine ning kogemuste vahetamine Euroopa teiste ülikoolilinnadega.		kajastatud arengukava teksti alapeatükis <i>Rahvusvaheline koostöö</i> (lk 9). Tartu linn jätkab koostööd 16 sõpruslinna ja nelja partnerlinnaga. Koostöö toimub ka erinevate rahvusvaheliste organisatsioonidega.
57	Vladimir Šokman	2.ARENGUSUUND: Piirduda pealkirjaga: „ Õppe- ja kasvatustöö konkurentsivõimelisuse tõstmine. “		Mitte arvestada Konkurentsivõimet on võimalik tõsta mitmeti. Siinkohal on mõeldud, et see toimuks lapse/õppija individuaalsust arvestades.
58	Vladimir Šokman	meede 1.2.1. Sõnastada meede järgnevalt: „ Õppekavade, õppesuundade ja -metoodikate arendamine. “ eelviimane tegevus – jätta välja sõnad: „ <u>riikliku koolitustellimuse raames</u> “ - tarbetu, sest seadust peame täitma niikuinii.	Meetme 1.2.1 algne sõnastus: “Õppekavade, õppesuundade ning – metoodika arendamise toetamine (E2, E5, E6)”	Mitte arvestada Haridusosakond ei tegele otseselt õppekavade sisulise arendustööga, vaid toetab vastavaid tegevusi. Seega sõna toetamine on vajalik. Kuna lisaks riiklikule koolitustellimusele on võimalikud ka teised vormid, siis soovime siinkohal seda täpsustada
59	Sotsiaal-demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	Meede 1.2.1: Õppekavade, õppesuundade ning -metoodika arendamise toetamine (E2, E5, E6) Lisada järgmised tegevused: Õppemetoodika ja väärtuspõhise õpetamise arendamine ja toetamine põhikoolides.		Osaliselt arvestada Meetme 1.2.5. alla lisada tegevus: Organisatsioonikultuuri arendamine õppeasutustes sh väärtuskasvatuse ja väärtuspõhise õpetamise toetamine

		Traditsiooniks kujunenud loovsuundade säilitamine uute gümnaasiumides ja uute suundade arendamine.		Õppesuundade ülevõtmine säilivate gümnaasiumite poolt on osaliselt juba kokku lepitud ja ülejäänud lepitakse kokku 2012. a jooksul. Uute suundade arendamine ehk gümnaasiumite arendamine teadmuskeskusteks on arengukavas juba olemas.
60	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 41 meetme 1.2.1. tegevust 3 palume täiendada. Uus sõnastus oleks: Gümnaasiumide kujundamine õppesuundadepõhisteks teadmuskeskusteks gümnaasiumide omavahelises koostöös ja hoolekogusid kaasates arvestades vajadust säilitada juba väljakujunenud õppesuunad.		Arvestada osaliselt Kuna gümnaasiumite teadmuskeskusteks kujundamisel on plaanis kaasata lisaks hoolekogudele ka mitmeid teisi koostööpartnereid, siis ei ole nende eraldi väljatoomine siinkohal otstarbekaks. Täiendava punktina lisatakse meetmesse 1.2.5. tegevus: Hoolekogude kaasamine ja koolitamine. Sellega soovitakse kaasata hoolekogusid laiemalt, mitte piirduda ainult gümnaasiumite arendamisega.
61	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 41 meetme 1.2.1. tegevuse 3 juures sulgudes olev tegevus tuleks sõnastada eraldi tegevusena: Õppekava toetavate projektide taaselustamine.		Arvestada Meetmesse 1.2.1. lisada eraldi tegevus: Õppekava toetavate projektikonkursside korraldamine
62	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 41 meetmesse 1.2.1. palume lisada järgmine tegevus: Tartu erinevate koolieelsete lasteasutuste ja koolide ühiste alusväärtuste väljaselgitamine ja edasine arvestamine hariduselu korraldamisel, sh		Arvestada osaliselt Põhi- ja gümnaasiumihariduse alusväärtused on sätestatud riiklikus õppekavas ja kõik õppeasutused peavad neid järgima. Organisatsioonikultuuri ja

		väärtuskasvatuse metoodika arendamisel ja rakendamisel koolieelsetes lasteasutustes ja koolides.		väärtuskasvatusega seotud ettepanekud on koondatud kokku. Meetmesse 1.2.5. lisatakse tegevus: Organisatsioonikultuuri arendamine õppeasutustes sh väärtuskasvatuse ja väärtuspõhise õpetamise toetamine
63	Sotsiaal-demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	Meede 1.2.2: Laste ja õpilaste arenguliste erivajaduste märkamiseks ja individuaalse arengu toetamiseks võimaluste loomine (E1, E2) Lisada järgmised tegevused: Põhikoolides õpiabi süsteemi kujundamine ja täiustamine. Abiõpetajate kasutamine erivajadustega ja õpiraskustega õpilaste aitamisel ja õpetamisel.		Juba arvestatud Meetme 1.2.2. alla on tegevus: Esimese tasandi (õppeasutuse) ja teise tasandi (Hariduse Tugiteenuste Keskuse) tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parendamine. Esimene tasand ongi õppeasutuse tasand. Abiõpetajate kasutamiseks riik raha ei eralda, aga erandjuhtudel võimaldab seda linn.
64	Vladimir Šokman	Meede 1.2.5. sõnastada: „ Tagasiside kindlustamine “ või „Monitooring“		Mitte arvestada Meetmesse on kavas lisada uusi tegevusi ja seega pakutud pealkiri ei sobi.
	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 42 meetme 1.2.5. tegevust 1 palume täiendada. Uus sõnastus oleks: Laste/õpilaste, lastevanemate, pedagoogide ja hoolekogude rahulolu-uuringute süstemaatiline korraldamine.		Arvestada 26.01.2012 toimunud avalikul arutelul selgus, et selle punkti all mõeldakse rohkem hoolekogude kaasamist ja nende arvamusega arvestamist. Selleks lisatakse meetmesse 1.2.5. tegevus: Hoolekogude kaasamine ja koolitamine
65	Tartu linna koolide	Lk 42 meetmesse 1.2.5. palume lisada järgmine tegevus: Rahulolu-		Arvestada osaliselt

	hoolekogude esindajad	uuringute põhjal meetme rakendamiseks tegevuskava koostamine ja elluviimine (koordineerija HO).		Tegevus sõnastatakse järgnevalt: Laste/õpilaste, lastevanemate ja pedagoogide rahulolu-uuringute süstemaatiline korraldamine ning tulemuste arvestamine arendustegevuses
66	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 42 meetmesse 1.2.5. palume lisada järgmine tegevus: Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse ühtlustamiseks spetsiifiliste mõõdikute väljatöötamine ja rakendamine koolide arenduses (koordineerija HO).		Mitte arvestada 26.01.2012 toimunud avalikul arutelul täpsustati küsimust ja otsustati piirduda seni juba väljatöötatud meetodika kasutamisega (sisehindamine, välishindamine, statistilised andmed, küsitlused jne).
67	Avo Rosenvald	Lisada teadmulinna 2. arengusuunale meede 1.2.6 Väärtuskasvatuse edendamine Tegevus: Väärtuskasvatuse tundide läbiviimine sellele spetsialiseerunud MTÜ-de poolt, eriti perekonnaõpetuse teemadel.		Arvestada Lisada meetme 1.2.5. alla uus tegevus: Organisatsioonikultuuri arendamine õppeasutustes sh väärtuskasvatuse ja väärtuspõhise õpetamise toetamine
68	Sotsiaal-demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	Lisada uus meede 1.2.6. Linna ja koolide koostöö laste vanematega ning hoolekogudega õppe-ja kasvatustegevuse parandamiseks Tegevused: Koolitusevõimalused lastevanematele laste õpetamiseks ja kasvatamiseks. Probleemsete laste vanemate aitamine ja juhendamine. Klassijuhtaja töö suurem väärtustamine kooli ja koduvahelise		Arvestada osaliselt HEV lastega tegeleb Tartus lisaks õppeasutuste tugipersonalile Hariduse Tugiteenuste Keskus. HTK korraldab ka vastavaid koolituspäevi. HTK tegevust on kavas järgneval perioodil veelgi laiendada: Meede 1.2.2. tegevused: • Esimese tasandi (õppeasutuse) ja teise tasandi (Hariduse Tugiteenuste Keskuse) tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parendamine

		<p>sideme hoidmisel.</p> <p>Hoolekogude tegevuse juhendamine ja toetamine koolides toimuva õppe- ja kasvatustegevuse monitoorimiseks.</p> <p>Hoolekogude ettepanekute arvestamine laste õppekäikude ja ekskursioonide korraldamisel ja hooldekogude arvamuse kaasamine laste huvitegevuse korraldamisel koolides.</p>		<p>kättesaadavuse parendamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hariduse Tugiteenuste Keskuse arendamine <p>Tartus väärtustatakse klassijuhataja tööd kõrgemalt kui riigis keskmiselt, makstes kuni 60% suuremat tasu. Klassijuhatajate töö hõlbustamiseks on kasutusel e-kooli ja m-klaasijuhataja teenused. Kuna ka kõigi teiste pedagoogide töö on oluline ja väärrib esiletõstmist, siis on käsitletud neid kõiki koos meetme 1.3.1. all.</p> <p>Hoolekogude kaasamine ja koolitus lisatakse meetme 1.2.5. alla.</p> <p>Viimane ettepanek on kooli tasandil lahendatav ega puuduta linna arengukava.</p>
69	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 42 meetmesse 1.3.1. palume lisada järgmine tegevus: Õpetajate ümberõppe vajaduste analüüs (2012.a.), sellest lähtuva tegevuskava koostamine ja selle rakendamise toetamine.		<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Õpetajate ümberõppe vajaduste analüüsiga tegeletakse iga konkreetse kooli ümberkorraldamisprotsessi käigus. Nende ümberõppe toetamiseks lisatakse meetmesse 1.3.1 tegevus: Pedagoogide ümberõppe toetamine koolivõrgu ümberkorraldusprotsessis</p>
70	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 42 meetmesse 1.3.1. palume lisada järgmine tegevus: Koolivõrgu ümberkorraldamisest tulenev õpetajate koormuse muutumise analüüs ja sellest lähtuva tegevuskava koostamine		<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Õpetajate ümberõppe vajaduste analüüsiga tegeletakse iga konkreetse kooli ümberkorraldamisprotsessi käigus. Nende ümberõppe toetamiseks</p>

		õpetajatele optimaalse koormuse pakkumiseks arvestades tundide andmise kõrval muude ülesannete töömahtu, sh klassijuhatamist.		on lisatakse meetmesse 1.3.1 tegevus: Pedagoogide ümberõppe toetamine koolivõrgu ümberkorraldusprotsessis
71	Sotsiaal-demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	Meede 1.3.1: Pedagoogide pädevuse ja motiveerituse tõstmine (E1) Lisada järgmised tegevused: Tihendada linnavalitsuse koostööd õpetajaid ühendavate organisatsioonide - liitude, ühingute, aine sektiioonide jt. ühendustega. Põhikooli loodusainete, keemia- ja füüsika õpetajate täiend- ja ümberõppe toetamine.		Arvestada osaliselt Kajastub juba meetmes 1.3.1: <ul style="list-style-type: none"> • Ainesektsioonide tegevuse arendamine • Pedagoogide ümberõppe toetamine koolivõrgu ümberkorraldusprotsessis Meetmesse 1.3.2.lisatakse uus tegevus: Õppeasutuste koostöö koordineerimine ja toetamine
72	Ahto Külvet Karlova Selts	lk 42 Meede 1.3.1: Pedagoogide pädevuse ja motiveerituse tõstmine (E1) lisada tegevusena: õpetajaskonna pädevuse ja motiveerituse tagamine põhikoolideks ümberkorraldatavates koolides.		Mitte arvestada Tartus on siiani tegutsenud edukalt kaks põhikooli ja 2011/2012. õppeaastast lisandus ka kolmas. Linnavalitsuse puudub info, et nende õpetajad oleks vähem motiveeritud või pädevad.
73	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 42 palume muuta meetme 1.3.2. sõnastust jättes sellest välja sõna „taseme“. Sellest lähtuvalt palume lisada meetmesse järgmised tegevused: Koolide omavahelise koostöö koordineerimine ja toetamine. Üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste omavahelise koostöö arendamine.		Arvestada osaliselt Muuta meetme 1.3.2. sõnastust ja lisada tegevus: Õppeasutuste koostöö koordineerimine ja toetamine

74	Sotsiaal- demokraatliku Erakonna Tartu piirkond	Meede 1.3.2: Koostöö tihendamine eri taseme haridusasutustega (E4, E5, E6) Lisada uus tegevus: Koostöö lasteaedade ja põhikoolide vahel- õppekavade sidususe tagamisel. Ühine ettevalmistav töö laste 1. klassi astumiseks oma koolipiirkonnas.		Arvestada Lisada meetme 1.2.1. alla tegevus: Ühelt haridustasemelt teisele sujuva ülemineku toetamine
75	Tartu linna koolide hoolekogude esindajad	Lk 42 palume 3. arengusuuna alla lisada järgmise meetme: Regulaarse koostöö alustamine hariduselu arendamiseks koostöös kolmanda sektoriga, sh hoolekogudega. Selle meetme alla palume tegevustena lisada järgmist: a. Hariduselus oluliste küsimuste arutamine hoolekogude ja linnavalitsuse ühiskoosolekul vähemalt kaks korda aastas. b. Hoolekogude ühistegevuse toetamine. c. Lastevanemate ja hoolekogude koolituse toetamine.		Arvestada osaliselt Koostöö kolmanda sektoriga toimub ka praegu. Seega ei ole seda vaja alustada, vaid tõhusamaks muuta. Vastavad tegevused koonduvad meetmesse 1.2.5, kuhu lisatakse tegevus: Hoolekogude kaasamine ja koolitamine
76	Tartu Ülikool	Palume linnal täiendada arengukava selliselt, et järgmistes punktides oleks selgelt väljendatud, kuidas linn nimetatud eesmärki või väljakutset kavatseb täita ning kas ja kuidas linnal on plaanis kaasata tegevustesse ka ülikooli (ülikoole):		Osaliselt arvestatud Linn toetab ja kaasab kõrgkoole läbi ühishuvide protokollide ja koostöölepingute. Linna arengukavas käsitletud tegevused piirduvad suuresti munitsipaalõppeasutustes toimuvaga, kuna nende tegevuste arendustegevuse

		<p>9.1.teadmuslinna peatüki lõpus „olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020" loetletud kõrghariduse arendamise toetamine;</p> <p>9.4.Meetme 1.1.6: Üliõpilaste õppe- ja elukeskkonna parandamise toetamine (E2) tegevuste loetelus olev Tartu kõrgkoolide taristu arendamise toetamine;</p> <p>9.5.Meetme 1.2.1.: Õppekavade, õppesuundade ning -metoodika arendamise toetamine (E2,E5, E6) tegevuste loetelus olev elukestva õppe toetamine;</p> <p>9.6.Meetme 1.3.2: Koostöö tihendamine eri taseme haridusasutustega (E4, E5, E6) tegevuste loetlus olev koostöö ülikoolidega ühishuvide elluviimisel (ühishuvide protokollid, koostöölepingud jms)</p>		<p>kuna nende tegevuste arendustegevuse elluviimise ja finantseerimise eest vastutab linn.</p>
77	Tartu Ülikool	<p>Välisüliõpilastele suunatud stipendiumiprogrammi väljatöötamine ja rakendamine</p>	<p>Ülikooli on juba oma 04.10.2011 kirjas linnale esitanud järgmise ettepaneku: „ESF-i rahastusega programmide raames on magistriõppes välisüliõpilaste stipendiumi suuruseks 288 eurot ja doktoriõppes 383 eurot kuus. Stipendiumiprogrammi välja töötamisel võiks kaaluda linnapoolset toetust nende riikide välisüliõpilastele, kellega Tartu linnal on suurem koostöö. Ka erialade osas võib linn lähtuda eelkõige oma huvidest ja vajadustest.</p>	<p>Juba arvestatud</p> <p>Meede 1.1.6. tegevus: Edukate üliõpilaste ja teadustöötajate tunnustamise finantseerimine (Raefond, Joosep Tootsi Fond jms) ning kraadiõppes õppivate välisüliõpilaste toetussüsteemi väljatöötamine ja rakendamine koostöös kõrgkoolidega</p>

78	Tartu Ülikool	<p>Arengustrateegia TARTU 2030 visioonis nähakse Tartut arenemas viie linnana, sh teadmuslinnana ning Tartu näeb end Eesti vaimupealinna ja traditsioonidega ülikooli linnana. Tartu Ülikool on veendumusel, et arengut teadmuslinnana ja olemist Eesti vaimupealinna ja traditsioonidega ülikoolilinnana saab linn saavutada ainult tihedas koostöös linna ülikoolidega, sh kindlasti koos Tartu Ülikooliga. Meie hinnangul on Tartu Ülikooli linna arengul arvestatud marginaalsel määral. Ülikooli ettepanek on, et linna arengukavasse tuleks lisada läbivalt linna tegevustesse tiheda koostöö ülikoolilinna erinevate ülikoolidega vastavalt ülikoolide spetsiifikale, tegevustele ja eesmärkidele.</p>		<p>Osaliselt juba arvestatud</p> <p>Haridusvaldkonnas on mitu punkti, mis käsitlevad koostööd kõrgkoolidega (meede 1.1.6., 1.2.1., 1.3.2.).</p> <p>Täpsemad tingimused kõrgkoolide ja linna vahelises koostöös sätestatakse lepingute ja koostööprotokollidega. Kuna linna esmane ülesanne on täita oma kohustused munitsipaalõppeasutuste ees ning ülejäänud kohustuste võtmine sõltub linna eelarvelistest võimalustest, siis on mõistlik need tingimused vastavalt poolte huvidele ja võimalustele jooksvalt kokku leppida.</p>
79	Tartu Ülikool	<p>Teadmuslinna eesmärk E5 ".Tartu on elukestvat õpet võimaldav täiendus- ja ümberõppekeskus. mis hõlmab eri taseme haridusasutusi."</p> <p>Tartu Ülikool soovib linnal arengukavas selgemalt kirjeldada, kuidas linn seda eesmärki täidab. Näeme selle eesmärkide täitmisel kõikide Tartu ülikoolide rolli. Samuti võiks linn jõulisemalt näidata Tartu Ülikooli edukat</p>		<p>Osaliselt juba arvestatud</p> <p>Meede 1.3.2. tegevus: Koostöö ülikoolidega ühishuvide elluviimisel (ühishuvide protokollid, koostöölepingud jms)</p>

		Väärikate Ülikooli projekti, samuti linna osalust selle tegevuse toetamisel.		
80	Andres Kalamees Mart Reiniku kooli hoolekogu liige	Teen ettepaneku selguse mõttes lisada Tartu linna arengukava aastani 2020 lk 77 lõigu Õppekeskkond 5. lausesse (lõigu 7 rida) sulgudes oleva (Vanemuise 35 hoone) juurde: , alates 1.09.2011 Jaan Poska Gümnaasiumi õppehoone). Kogu lause näeks siis välja alljärgnev: Suuremad rekonstrueerimistööd on toimunud Tartu Descartes'i Lütseumis (võimla ja katus) ning Tartu Vene Lütseumis (võimla ning hügieeniruumid), Kesklinna Koolis ja Mart Reiniku Gümnaasiumis (Vanemuise 35 hoone, alates 1.09.2011 Jaan Poska Gümnaasiumi õppehoone).	Selline sõnastus välistaks võimaliku väärarusaama justkui oleks sellel investeeringul midagi pistmist Mart Reiniku kooli õppekeskkonna parandamisega.	Arvestada
II ETTEVÕTLUSLINN				
1	Vladimir Šokman	Lisada lk 26 loendisse „Olulisemad väljakutsed aastateks 2013 – 2020“ väljakutse: „ettevõtete vajadustele vastava kvalifikatsiooniga tööjõu küsimuste lahendamisele kaasaaitamine“		Juba arvestatakse Tartu Kutsehariduskeskuse õppekavade koostamisel ja kinnitamisel osalevad kutsehariduskeskuse nõukogu töös nii ettevõtjad kui linnavalitsuse esindajad.
2	Tõnu Ints (SDE)	Sõnastada strateegiline eesmärk E8 (lk 34) järgmiselt: „Tartus on kõrget lisaväärtust		Mitte arvestada Strateegilised eesmärgid on üle võetud

		andev majandus“		arengustrateegiast TARTU 2030, mis on sellises sõnastuses linnavolikogu poolt kinnitatud.
3	Tõnu Ints (SDE)	Lisada meetme 2.1.1: <i>Innovatsiooni, uute tehnoloogiate kasutuselevõtu ja tootearenduse toetamine</i> (lk 43) alla uus tegevus: „Sotsiaalse ettevõtluse toetamine“		Juba arvestatakse Innovatsiooni ja uute tehnoloogiate toetamine toimub läbi ettevõtluse toetamise. Sotsiaalse ettevõtlusega tegelevad MTÜ-d, kellelt linn ostab teenuseid.
4	Tõnu Ints (SDE)	Lisada meetme 2.1.1: <i>Innovatsiooni, uute tehnoloogiate kasutuselevõtu ja tootearenduse toetamine</i> (lk 43) alla uus tegevus: „Tartu kõrgkoolidega seotud oskusteabe ja töajõu turundamine“		Juba arvestatakse Tartu linnavalitsus turundab linna tervikuna, sh ka Tartu kõrgkoole
5	Tõnu Ints (SDE)	Lisada meetme 2.1.1: <i>Innovatsiooni, uute tehnoloogiate kasutuselevõtu ja tootearenduse toetamine</i> (43) alla uus tegevus: „Investorteeninduse arendamine“		Arvestada
6	Tõnu Ints (SDE)	Lisada meetme 2.4.1: <i>Rahvusvahelistumise arendamine</i> (lk 46) alla uus tegevus: „Tugevdada Tartu linna sidemeid arenevate turgudega“		Juba arvestatakse Meil on selleks olemas riiklikud süsteemid. Praegu tegeleb sellega Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Selles valdkonnas on edaspidi kavas koostööd tihendada ja haarata kaasa rohkem Tartu väikeetevõtjaid.
7	Tartu Maavalitsus	Teadmuslinna ja ettevõtluslinna tegevused peaksid olema rohkem sünkroniseeritud. Ka nn pehmed		Juba arvestatakse Klastriarendused on kajastatud

		<p>tegevused ei tohiks olla liiga üldsõnalised ning jääda investeringutest eraldiseisvateks. Kui määratleda Tartu strateegilise tugevusena meditsiin ning otsustada toetada biomeditsiini klatri kujunemist, võiks kavandada arengukava perioodil vahendid vastava õppesuuna välja arendamiseks ühes gümnaasiumis, keemia- ja bioloogiaõpetajate lisatasudeks ja koolitusteks, AHHA keskusesse temaatiliste eksponaatide soetamiseks, juba eriala õppivate tudengite ettevõtluskoolituseks, idufirmade mentoritele, ettevõtjate koostöövõrgustiku ja ühisürituste, messidel osalemise, rahvusvaheliste erialakonverentside tarbeks jne.</p>		<p>meetme 2.1.2 all, kus teiste hulgas peetakse oluliseks biotehnoloogia ja tervisetööstuse klatri arendamist.</p> <p>Tudengitel on juba praegu võimalik saada ettevõtluskoolitust, samuti on neile avatud TÜ algatusena „Ideelabor“. Ekspordiplaani koostamiseks saab toetust taotleda EAS-ilt. Tartu Linnavalitsus toetab teatud määral messidel osalemist ning ettevõtjatele korraldatakse ühisüritusi ja soodustatakse võrgustike toimimist.</p>
8	Tartu Ülikool	<p>Täiendada arengukava selliselt, et järgmistes punktides oleks selgelt väljendatud, kuidas linn nimetatud eesmärki või väljakutset kavatseb täita ning kas ja kuidas linnal on plaanis kaasata tegevustesse ka ülikooli (ülikoole).</p> <p>Ettevõtluslinna peatüki lõpus (lk 27) „Olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020“ loetelu 1., 2. ja 4. punkti osas:</p>		<p>Osaliselt arvestada</p> <p>Nimetatud väljakutsete osas kavandatud konkreetsemad tegevused ja koostöö on kajastatud peatükis: <i>Aastateks 2013-2020 kavandatud meetmed ja tegevused</i></p> <p>Tartu ettevõtlusaktiivsuse tõstmiseks korraldab Tartu Linnavalitsus iga-aastaselt Ettevõtlusnädalat ning muid ettevõtjatele suunatud koolitusi ja infopäevi. Neist mitmete puhul</p>

		<p>-Tartu ettevõtlusaktiivsuse tõstmine ja vahe vähendamine Tallinnaga</p> <p>- Tartu ettevõtlus- ja elukeskkonna atraktiivsuse suurendamine nii siseriiklikult kui ka rahvusvahelisel tasandil</p> <p>-Ettevõtjate ja teadlaste vahelise koostöö tihendamine;</p>		<p>teatakse koostööd TÜ majandusteaduskonnaga. Samuti toetatakse Teaduspargi, Loomemajanduskeskuse ja Ärinõuandla tegevust alustavate ettevõtjate nõustamisel ja juhendamisel. Eeskätt Teaduspargi, aga ka teiste ettevõtluse tugistruktuuride toetamise kaudu astutakse samme ettevõtjate ja teadlaste vahelise koostöö tugevdamiseks. Seejuures tehakse koostööd TÜ-ga reklaamides linnavalitsuse infokanalite kaudu TÜ sellesuunalisi algatusi (näiteks TÜ ettevõtluspäev). Kohaliku ettevõtluskeskkonna atraktiivsuse suurendamiseks turundatakse linna kui tervikut, sh siinseid edukamaid ettevõtjaid, ülikooli ja ülikooli poolt pakutavaid võimalusi.</p> <p>Lisada meetme 2.4.1 alla uus tegevus: koostöö teenussektori ettevõtjatega, et soodustada kohapealsete rahvusvahelistumist toetavate teenuste arendamist</p>
9	Tartu Ülikool	Täiendada arengukava selliselt, et järgmistes punktides oleks selgelt väljendatud, kuidas linn nimetatud eesmärki või väljakutset kavatseb täita ning kas ja kuidas linnal on plaanis kaasata tegevustesse ka ülikooli (ülikoole).		<p>Mitte arvestada</p> <p>Nimetatud väljakutsete osas kavandatud konkreetsemad tegevused ja koostöö on kajastatud peatükis: <i>Aastateks 2013-2020 kavandatud meetmed ja tegevused</i></p>

		<p>Meetme 2.1.1: <i>Innovatsiooni, uute tehnoloogiate kasutuselevõtu ja tootearenduse toetamine</i> (lk 43) tegevuste loetelus olevate 1., 2. ja 4. tegevuse osas:</p> <p>-Toimiva koostöövõrgustiku soodustamine ettevõtete, teadus- ja arendusasutuste ning avaliku sektori vahel</p> <p>-Teadus- ja arendusasutuste saavutuste ja võimaluste tutvustamine ettevõtetele</p> <p>-Kõrgkoolidest välja kasvanud firmade arengu toetamine</p>		<p>Linnavalitsus osaleb valdkonnaga seotud teabepäevade korraldamises, vahendab oma infokanalites infot selliste ürituste kohta ning tutvustab muuhulgas siinseid edukamaid ettevõtjaid (sh kõrgkoolidest välja kasvanud firmad).</p>
10	Tartu Ülikool	<p>Palume linnal täiendada arengukava selliselt, et järgmistes punktides oleks selgelt väljendatud, kuidas linn nimetatud eesmärki või väljakutset kavatses täita ning kas ja kuidas linnal on plaanis kaasata tegevustesse ka ülikooli (ülikoole).</p> <p>Meetme 2.2.3: Elukestva õppe arendamine tegevuste loetelus olev täiendõppevõimalustest informeerimine ja enesearendamise propageerimine.</p>		<p>Mitte arvestada</p> <p>Nimetatud väljakutsete osas kavandatud konkreetsemad tegevused ja koostöö on kajastatud peatükis: <i>Aastateks 2013-2020 kavandatud meetmed ja tegevused.</i></p> <p>Nimetatud tegevuse all mõeldakse täiendõppe võimaluste kohta info levitamist erinevate infokanalite vahendusel ning infopäevade korraldamist. Linnavalitsus vahendab oma infokanalites infot oma koostööpartnerite (sh ülikooli) korraldatavate ettevõtlusega seotud</p>

				koolituste ja täiendõppevõimaluste kohta.
III MODERNSE ELUKESKKONNAGA LINN				
1	Mart Hiob	Nimetada ümber peatükk „Modernse elukeskkonnaga linn“ (lk 27) valides sobivama nimetuse (nt „tänapäevase elukeskkonnaga linn“, „kvaliteetse elukeskkonnaga linn“ või „tänapäeva ootustele vastava elukeskkonnaga linn“)	Sõna „modernne“ tuleneb sõnast „modernsus“, mida on tavapäraselt kasutatud vastandina „traditsioonilisele“ juba alates valgustusajast 17. sajandil. Samuti seostub „moderne“ liigselt sõnadega „moodne“ ja „modernism“, mis ei ole aga loodetavasti eesmärk.	Mitte arvestada Kuna arengukava on oma ülesehituselt otseselt seotud arengustrateegia “Tartu 2030” alajaotustega, siis tuleks mõiste “Modernse elukeskkonnaga linn” ümber muuta esmalt strateegias. Arengustrateegia ülevaatamine toimus 2010. aastal ja ülevaatamise käigus selle väljendi kohta vastuväiteid ei esitatud. Tartu linnavolikogu kinnitas arengustrateegia uue redaktsiooni 16.09.2010. aasta määrusega nr 17. Arengustrateegia järgmine ülevaatamine on kavandatud aastaks 2014.
2	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus (Janika Ruusmaa)	Lk 27 teise lõigu lausest välja võtta ebamäärasust rõhutav sõna „oluliselt“ ja sõnastada lause järgmiselt: „Tartu linna eesmärgiks on tagada linlastele tervislik ja meeldiv elukeskkond ning majanduse arenguks vajalikud ressursid looduskeskkonda oluliselt kahjustamata ning sealjuures looduslikku mitmekesisust säilitades.“	Eesmärk peaks olema konkreetne, mitte ebamäärane	Arvestada
3	Linnavalitsus	Lisada peatüki: <i>Modernse elukeskkonnaga linn</i> (lk 27) 2. lõigu järele lause järgmises sõnastuses:		Arvestada

		“Tartu on miljööväärtuslik, olemasolevaid kultuuriväärtusi oskuslikult kasutav ja kaasaegset kergliiklejasõbralikku linnaruumi arendav linn“		
4	Tartu Maavalitsus	Maakasutuse üldprintsibiina võiks sätestada linnaruumi linlikult ökonoomse ja efektiivse kasutuse	Tartu linna väärtuseks on tasakaal linna ulatuse, elanike arvu, looduslike ja tehiseväärtuste vahel. Linna elanike kasv ja mõtlematu ruumiline laienemine võivad seda väärtust madaldada	Arvestada Lisada lk 27 neljanda lõigu lõppu lause: „ Maakasutuses lähtutakse linnaruumi ökonoomse ja efektiivse kasutuse printsiibist “
5	Linnavalitsus	Lisada peatüki: <i>Modernse elukeskkonnaga linn</i> (lk 27) 4. lõigu järel lõik järgmises sõnastuses: “Tartu linnaruumi kvaliteedi tõstmiseks peetakse oluliseks linlasi ja erialaspetsialiste kaasavate töötubade, idee- ja arhitektuurivõistluste korraldamist nii era- kui ka avaliku sektori objektide rajamisel ja avaliku linnaruumi kujundamisel, rakendades seejuures säästlikku lähenemist ning lähtudes Tartu linna üldplaneeringust.”		Arvestada
6	Linnavalitsus	Sõnastada ptk 3 “Modernse elukeskkonnaga linn” 5. lõik (lk 27) järgmiselt: “Linnaelaniku ökoloogilise jalajälje vähendamiseks, elukeskkonna parandamiseks ja olemasoleva taristu maksimaalseks ärakasutamiseks soodustatakse		Arvestada

		<p>kesklinna piirkonna ja linnaosade keskuste funktsionaalset tihendamist. Seejuures jälgitakse, et ei kaotata puhke- ja virgestusalasid ning roheline võrgustiku sidusa toimimise seisukohalt olulisi alasid. Säilitatakse Emajõe ürgoru tuulekoridor, mis on kesklinna õhuvahetuse seisukohalt äärmiselt oluline. Emajõe kaldaaladele planeerimisel analüüsitakse ehitustegevuse mõju tuulte liikumisele, vältides tuulekoridoride kinniehitamist ning tiheda kõrghoonestuse rajamist”</p>		
7	Mikk Pärdi	<p>Lk. 27 "Modernse elukeskkonnaga linn" viies lõik algab lausega "Tartu linna üldplaneeringust lähtuvalt välditakse linna liiga tihedat täisehitamist kõigi kasutamata maade hoonestamisega." Tundub ebamõistlik samal ajal lk. 47 mainida strateegilise eesmärgina E12 "Tartu linna tehnilised infrastruktuurid on ökonoomsed."</p> <p>Teen ettepaneku muuta lk. 27 asuvat ülalmainitud lauset ja sõnastada see järgnevalt: "Tartu linna üldplaneeringust lähtuvalt välditakse linna liiga tihedat täisehitamist kõigi kasutamata maade hoonestamisega</p>	<p>Ilmselge on ju, et linn, mis on tiheasustusala, ei saa püüelda hõreda hoonestuse poole. Pikemad vahemaad majade vahel = pikemad liikumisteed, pikemad torud, pikemad juhtmed. Hõre ei ole ökonoomne. Minu arvates võiks linna oluliselt tihendada aga ma annan aru, et see on inimestele praegu veel vastuvõetamatu.</p> <p>Ma ei ole kindel kas termin "piirkondlik keskus" on päris täpne ja arusaadav aga nende all pean ma silmas logistilisi sõlmpunkte ja linnaosade südameid. Näiteks on selline koht Aardla ja Võru tänavate ristmik, mille potentsiaalil</p>	<p>Arvestada osaliselt (vt eelmine ettepanek!)</p>

		välja arvatud kesklinnas ja piirkondlikes keskustes."	uitab praegu tuul. Aga ka Võru tn-l asuva Sõbra keskuse ümbrus või Ujula Konsumi ümber laiutav lagedus. See pole mingi väärtus, mida alal hoida ja loota, et see hõredus kuidagi linna elamisväärsemaks teeb.	
8	Supilinna Selts (Mart Hiob)	Tuua arengukavas esile miljööväärtuslikud linnaosad kui kõrge elukvaliteediga ning kultuuriturismile huvi pakkuvad piirkonnad;		Arvestada Lisada lk 27 kuuenda lõigu järele lause järgmises sõnastuses: „Jätkuvalt hinnatakse miljööväärtuslikke linnaosaid kui kõrge elukvaliteediga ning kultuuriturismi seisukohast huvi pakkuvaid piirkondi.“
9	Linnavalitsus	Lisada lk 27 kuuenda lõigu järele uus lõik järgmises sõnastuses: „Tartu linn teeb avaliku ruumi planeerimisel ja projekteerimisel koostööd arhitekite koondavate erialaliitude ning arhitektuuri erialaga seonduvate kõrgkoolidega.“	Tartu linnas puuduvad arhitektuurikoolid, seetõttu on oluline arendada ja soodustada koostöö arendamist Eestis mujal asuvate arhitektuurikoolide (Eesti Kunstiakadeemia ja Tallinna Tehnikakõrgkool jt), samuti erialaorganisatsioonide, Eesti Arhitektuurikeskuse, Eesti Arhitektide Liidu (ja selle Tartu sektsiooniga).	Arvestada
10	Supilinna Selts (Mart Hiob)	Tuua arengukavas välja, et miljööväärtuslikel aladel tuleb edaspidi avalikustada uute hoonete projektid enne ehitusloa andmist, et kohalikud elanikud ning nende esindajad saaksid esitada oma ettepanekuid;		Mitte arvestada Tegemist ei ole arengukava küsimusega. See on pigem ehitusseaduse reguleerimisala.
11	Supilinna	Muuta Supilinna linnaosa piire		Mitte arvestada

	Selts (Mart Hiob)	selliselt, et see haaraks kogu keskajast pärit ajaloolise eeslinna koos alaga, mis ulatub Tähtvere mõisa Emajõe äärde viiva alleeni; Supilinna piirid oleks määratletud Emajõega, keskaegse linnamüüri asemega Kroonuaia ja Laia tänava vahel, Tähtvere tn ja Jakobi tn/Laulupeo pst vahelise Emajõe ürgoru nõlvaga ning Tähtvere mõisa juurest Emajõe äärde viiva allee taguse joonega.		Tegemist ei ole arengukava küsimusega. Supilinna piiride muutmise vajadust käsitletakse Supilinna üldplaneeringu koostamise käigus.
12	Tartu Maarja kiriku SA, Tartu Maarja kogudus (Toomas Savi, Peeter Paenurm)	Lisada meetme 3.1.5 <i>Miljööväärtust tõstvate tegevuste toetamine</i> all oleva tegevuse: <i>Pühakodade ja nende ümbruse renoveerimine...</i> tekstile järgmine lause: “Arvestades Tiigi ja Kuperjanovi tänavate vahelise piirkonna miljööväärtuslikku tähendust Tartu linnale, pidada ootuspäraseks Maarja kiriku välisilme taastamine aastaks 2020.”		Arvestada Täiendada Modernse elukeskkonnaga linna teksti osa ja lisada lk 27 seitsmenda lõigu järele: “Jätkatakse miljööväärtust tõstvate tegevuste toetamist. Arvestades Tiigi ja Kuperjanovi tänavate vahelise piirkonna miljööväärtuslikku tähendust Tartu linnale, peetakse oluliseks Maarja kiriku välisilme taastamist aastaks 2020.”
13	Vladimir Šokman	lk 30 „olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020“ lisada III: „ühistranspordi korralduse lähendamine linnakodanike vajadustele“		Arvestada Lisada: ühistranspordi korraldamisel linnakodanike vajadustega arvestamine
14	Vladimir Šokman	lk 30 „olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020“ sõnastada VI väljakutse järgmiselt: “Elujõulise kesklinna kujundamine kaasaegseks ning mugavaks	Praegune sõnastus: <i>Elujõulise kesklinna kavandamine</i>	Mitte arvestada Kesklinnal on ka teisi funktsioone peale puhke- ja ajaveetmise (eluase, töökohad, ettevõtlus,..)

		puhke- ja ajaveetmise piirkonnaks”		
15	Vladimir Šokman	lk 30 „Olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020“ Lisada loendisse: „kergliiklusteede põhisüsteemi valmisenhitamine“		Mitte arvestada Teemat käsitletakse põhjalikumalt transpordi arengukavas. Kajastub sisuliselt juba üldisemate väljakutsete sisus: <i>taristu kaasajastamine ja transpordikorralduse ökonoomsemaks muutmine.</i>
16	Vladimir Šokman	lk 30 „Olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020“ Lisada loendisse: „turvalisusmeetmete tõhustamine linnas“		Arvestada Lisada: linnakeskkonna turvalisuse tõstmine
17	Vladimir Šokman	lk 30 „Olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020“ Sõnastada viimasena toodud väljakutse järgmiselt: „Koostöö laiendamine kodanikeühendustega ja kodanikuühiskonna arendamise kokkuleppe sõlmimine Tartus“		Mitte arvestada Oleme sellel teemal palju diskuteerinud ja pole leidnud head lahendust, millises vormis peaks see kokkulepe olema ja kes kellega kokkuleppe sõlmib. Hetkel piisab juba olemasoleva meetme 3.9.3 <i>Mittetulundusühenduste ja avalikkuse kaasamine otsustusprotsessidesse II tegevusest: „Kaasamiskeskonna loomine vabaiühenduste ja Tartu linna probleemide arutamiseks ning kaasamisprotsessi korraldamiseks.“</i>

18	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus (Janika Ruusmaa)	Lk 47 täiendada strateegilist eesmärki E10 ja sõnastada see järgmiselt: „Tartus on looduslikult mitmekesine , miljööväärtuslik, koostoimiv ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.“	Vastavad tegevused on tegelikult meetmetes planeeritud (3.1.2) ja linnalooduse mitmekesisus on põhiliseks aluseks tervisliku elukeskkonna tagamisel.	Mitte arvestada Seda muudatust ei ole võimalik teha, kuna strateegilised eesmärgid on üle võetud arengustrateegiast TARTU 2030, mis on sellises sõnastuses linnavolikogu poolt kinnitatud. Arengukava peab olema kooskõlas arengustrateegiaga
19	Supilinna Selts (Mart Hiob)	Määrata arengukavas Tartu linna miljööväärtuslike alade teemaplaneeringute koostamise järjekord ja eeldatav periood;		On juba osaliselt arvestatud Meetme 3.1.1 all oleva esimese tegevuse osas sulgudes esitatud loetelu prioriteetsuse järjekorras. Vastavalt vajadusele saab loetelu arengukava ülevaatamisel korrigeerida. Konkreetsemad realiseerumise võimalused selguvad eelarvestrateegia koostamise käigus
20	Avo Rosensvald	Lisada modernse elukeskkonnaga linna meetme 3.1.1: <i>Linnaruumi jätkusuutliku kasutamise tagamine planeerimisel</i> (lk 47) esimese tegevuse loetelule: “...ülevaatamine; kortermajade elanikele maheköögiviljakasvatuseks maa võimaldamine ”		Arvestada Lisada modernse elukeskkonnaga linna meetme 3.1.1 kolmanda tegevuse järele uus tegevus: “Kortermajade elanikele maheköögiviljakasvatuseks maa kasutamise võimaluste otsimine”
21	Tartu Karlova Selts (Ahto Külvet)	Meetme 3.1.1: <i>Linnaruumi jätkusuutliku kasutamise tagamine planeerimisel</i> (lk 47) alla lisada uus tegevus: “Kodanikuühenduste kaasamine (Karlova Selts, Supilinna		Arvestada Lisada meetme 3.1.1 alla uus tegevus: „Vabaiühenduste aktiivsem kaasamine planeeringute koostamise protsessi“

		Selts jt)		
22	Tõnu Ints (SDE)	Meede 3.1.2: <i>Haljasalade arendamine</i> (47) Lisada uus tegevus: „Emajõe kallasradadele linna läbiva nn rohekoridori rajamine“		<p>Mitte arvestada</p> <p>Kogu linna ulatuses ei ole võimalik kallasradadele rohekoridori rajada. Arvestada tuleb ka asjaoluga, et osaliselt on tegemist eramaaga. Linna läbiva katkematu kallasraja rajamine on hea mõte. Kaaluda ettepanekut transpordi arengukava ülevaatamise protsessis.</p> <p>Teksti osas (lk 27 kuuendas lõigus) on märgitud: <i>Seejuures jälgitakse, et ei kaotata puhke- ja virgestusalasid ning roheline võrgustiku sidusa toimimise seisukohalt olulisi alasid. Säilitatakse Emajõe ürgoru tuulekoridor, mis on kesklinna õhuvahetuse seisukohalt äärmiselt oluline. Emajõe kaldaaladele planeerimisel analüüsitakse ehitustegevuse mõju tuulte liikumisele, vältides tuulekoridoride kinniehitamist ning tiheda kõrghoonestuse rajamist.</i></p> <p>Tegevusena on kajastatud transpordi arengukavas (lk 69) meetme 3.4 all: <i>kallasradade, kaldakindlustuste ja promenaadide rajamine ning renoveerimine.</i></p>
23	Tõnu Ints (SDE)	Meede 3.1.2: <i>Haljasalade arendamine</i> (lk 48)		On juba arvestatud

		Lisada uus tegevus: „Poe ja Uueturu tänavate vahelise haljasala (Kaubahoovi platsi) kujundamine kesklinna pargiks“		Kaubahoovi platsi renoveerimine on tegevusena kajastatud ning linnavalitsus on teinud ettepaneku (vt ettepanek nr 29) enne renoveerimist pargi kujundamiseks ka ideekonkurss korraldada.
24	Tõnu Ints (SDE)	Meede 3.1.2: <i>Haljasalade arendamine</i> (lk 47) Lisada uus tegevus: „Anne kanali pikendamine ja ümberehitamine sõudekanaliks“		Mitte arvestada Kuna piirkonnast on leitud kaitsealuseid taimi ja pole lõplikku otsust, kas piirkond lülitatakse <i>Natura 2000</i> alade hulka, siis pole sõudespordikanali rajamine algselt kavandatud kujul reaalne.
25	Richard Peterson	Muuta mõni turistide poolt enimkasutatav tänav lillealleeks.	Silma on jäänud, et kevadsuvine Tartu on lilleõitevaene. Suviseid pilkupüüdvaid lillepeenraid ja püramiide on, kuid mitte piisavalt, et ära kasutada lilleõite sära, mis muudavad linnaruumi märgatavalt meeleolukamaks. Muljetavaldav on lilleamplitega kaunistatud Emajõe paremkallas – seda ideed võiks laiendada.	On juba arvestatud Meetme 5.4.4.1 all on tegevus: “Vastavalt hooajale vanalinna ühtse ja tervikliku kaunistamiskontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine (lilleklumbid, plangud, plakatid, spetsiaalne valgustus nii jõulude ajal kui ka suurüritustel)” Ettepanek on edastatud stusteenistusele, kes ettepanekut vanalinna kaunistamiskontseptsiooni väljatöötamisel kaalub.
26	Richard Peterson	Kujundada Kaubamaja ja Vanemuise teatri vaheline plats kauniks lillepargiks.	Väga kaunis oleks korrektsete piirjoontega barokkstiilis park (nt Kadrioru pargi laadne). Seda toetab platsi hea logistiline asukoht – märkamata ei jää see Riia tänavat pidi autoga liiklejaile ega jalakäijatele.	On juba arvestatud Arengukavas on Modernse elukeskkonnaga linna peatüki meetme 3.1.2 “Haljasalade arendamine” (lk 47) all kavandatud Uueturu haljasala

				renoveerimine. Ettepanek edastatakse haljastusteenistusele, kes ettepanekut haljasala renoveerimisprojekti väljatöötamisel kaalub.
27	Richard Peterson	Vanemuise teatri esise murunõlva võiks tulevikus asendada uhke paraadtrepiga ja nõlva mööda allavoolavate purskkaevudega.	See tõstaks esile teatrihoonet ja sulanduks sellega ühtseks tervikuks.	Mitte arvestada Kuna tegemist on riigi maaga, siis uurisime selles osas Vanemuise teatri tulevikuplaane. Vanemuise teatril ei ole hetkel plaanis kõnealust murunõlva millegagi asendada. Paraadtrepiga ei saa sinna rajada, kuna trepp viiks sel juhul E. Tubina kuju juurde, kus tekiks küsimus, mis edasi saab. Kui tulevikus läheb selle ala arendamiseks, siis lubas Vanemuise teater seda ettepanekut uuesti kaaluda.
28	Richard Peterson	Uurida võimalust uue jalgtänavate tegemiseks Munga tänavalt piki linnamüüri Laiale tänavale, et oleks võimalik vanalinnaga tutvumisel läbida loogiline ring.	Tartul on olemas tükk linnamüüri, kuid paljud kohalikud ja turistid, selle olemasolust midagi ei tea, hoolimata sellest, et see pisike linnamüüri lõik on heaks tõendiks linna pikast ja mitmekesisest ajaloo. Põhjus on ilmselt linnamüüri ümbritsevas olukorras. Selle juurde ei pääse kergelt, kas tuleb minna pika ringiga või läbi kellegi hoovi. Mõistlik oleks uurida võimalust uue jalgtänavate tegemiseks Munga tänavalt piki linnamüüri Laiale tänavale. Seejärel on võimalik vanalinnaga tutvumisel läbida loogiline ring.	On juba arvestatud Arengukava Loova linna peatükis meetme 5.1.11 "Kultuuriobjektide ehitamine ja renoveerimine" all on linnamüüri erinevate osade restaureerimine ja markeerimine ülesandena sees ning on loomulik, et nende vaatlemiseks on vaja tagada ka juurdepääs. Uue jalgteede rajamise võimalusi on uuritud juba pikemat aega. Kõigepealt on vaja leida lahendus maaomandi küsimuses, et linnal oleks õigus sinna jalakäijate tänavat rajada. Taotlus maa

				munitsipaalomandisse saamiseks on praegu maavanema juures otsustamisel ja kui see saab positiivse lahenduse, siis hakkab linn vastavalt oma rahaliste võimaluste kaaluma järgmisi samme. Piki linnamüüri kulgeva jalgte rajamine eeldab ka linnamüüri restaureerimise lõpuleviimist.
29	Linnavalitsus	Selleks, et määratleda milliste avalike alade korrastamise jaoks tuleks viia läbi ideevõistlused või eelnevad töötoad riigihangete oluliste aspektide väljatöötamiseks, kaasates nende juures nii erialaspetsialiste kui ka linnakodanikke, lisada alljärgnevate meetme 3.1.2 ülesannete järele “sh ideekonkursi korraldamine” Kaubahoovi platsi renoveerimine Vanemuse pargi korrastamine Vabaduse puistiku renoveerimine. Politseiplatsi korrastamine.	Linnakodanike kaasamine on eriti oluline, vältimaks olukorda, mil lahendatakse näiteks ainult jõe kaldakindlustused, nende võimaliku potentsiaali ja kasutusvõimalusi linnakodanike jaoks sisuliselt parandamata.	Arvestada
30	Tartu Karlova Selts (Ahto Külvet)	Meetme 3.1.5: <i>Miljööväärtust tõstvate tegevuste toetamine</i> (lk 48) alla lisada uue tegevusena: “Karlova miljööväärtusliku hoonestusala kui Põhja-Euroopa suurima terviklikult säilinud puuasumi UNESCO maailmapärandi nimekirja lisamise taotlemine”		Mitte arvestada Enne taotlemist on vaja põhjalikult uurida taotluse esitamise nõudeid ja tingimusi ning maailmapärandi nimekirja lisamisega kaasnevat kohustusi. Kui selgub, et taotlemine on õigustatud, siis saab selle ülesande lisada arengukava ülevaatamise käigus.
31	Ühendus jalgrattalinn	Lisada arengukavasse järgmine täiendus:	Panipaiga majade ehitamise eesmärgiks ja vajaduseks on eelkõige jalgratate,	Arvestada osaliselt

	Tartu (Toomas Põld)	“Jalgratta hoiumajakeste/panipaiga majakeste ehitamine korterimajade juurde, kus panipaik on puudulik”	kelkude ja lapsevankrite hoidmine kohas, kus seda saab iga päev kerge vaevaga kätte ja ära panna. Isegi kui mõne suurema maja keldris on panipaik, on igapäevaste liikumisvahendite kättesaamine ja ära panemine raskendatud seoses trepist üles alla vedamisega ja inimesed peavad asjadega risustama niigi kitsast trepikoda.	Täiendada meetme 3.2.1 <i>Elamupiirkondade korrastamise toetamine</i> esimese tegevuse sõnastust järgmiselt: “Korteriühistute, majaomanike jt ühenduste teadlikkuse tõstmine ning toetamine elamupiirkondade heakorrastamisel ja elukeskkonna arendamisel, sh korterimajade juurde panipaik-hoiumajade rajamise soodustamine ” Jalgrattahoiu teema on juba kajastatud Tartu linna transpordi arengukavas meetme 3.1. all tegevusena: <i>Jalgrattahoiukohtade ja -parklate rajamine, sh jalgrattaparklad ja hoiukohad olemasolevate ühiskondlike hoonete, teenindusasutuste ning korterelamute juures</i> Dubleerimine ei ole vajalik.
32	Vladimir Šokman	Täiendada meetme 3.1.6 <i>Turvalise linnaruumi tagamine tartlastele ja külalistele</i> (lk 49) teise tegevuse sulgudes olevat loendit: „... (näiteks abipolitseinike, LV menetlusteenistuse töötajate rakendamine patrullteenistuses vajadusel nende volitusi suurendades jne)	Praegune lause: <i>Koostöö politsei, päästeameti ja mittetulundusühendustega (näiteks abipolitseinike rakendamine patrullteenistuses jne)</i>	Mitte arvestada Menetlusteenistuse ametnikel puudub õigus iseseisvalt patrullimistoiminguid läbi viia. Kuna neil puudub õigus isikuid kinni pidada, siis niisama enda linnapildis näitamiseks ressursside kulutamine pole kuigi mõistlik. Koos politseiga patrullimine on võimalik ainult juhul, kui meie teenistujad oleksid samal ajal ka abipolitseinikud. Abipolitseinikuks hakkamine on

				vabatahtlik.
33	Tartu Ülikool	Kutsuda Tartu linna eestvedamisel kokku töögrupp, kuhu oleks kaasatud lisaks kõrgkoolidele ja ettevõtjatele ka politsei ja prokuratuuri esindajad ning tagada regulaarne infovahetus erinevate institutsioonide vahel ja kavandada tegevus, mis aitaks kinnistada arusaama Tartust kui sõbralikust linnast.	Lahendamist vajab välisüliõpilaste ja õppejõudude turvalisuse küsimus Linna algatus mainitud töörühma kokkukutsumisel oleks väga oluline, linna rahvusvahelise maine parendamisel/kujundamisel ja väliskogukonnale suunatud sõnumina.	Mitte arvestada Avalikul arutelul saavutati Tartu Ülikooliga kokkulepe, et töögrupi moodustamist ei ole otstarbekas märkida arengukava tegevusena, kuid linnavalitsus korraldab välja pakutud kujul töögrupi kokkukutsumise.
34	Vladimir Šokman	Meetme 3.2.2 <i>Elamufondi heakorra parendamine</i> (lk 49) alla lisada uus tegevus: „Tartu linna elamustrateegia 2020 väljatöötamine“		Mitte arvestada Seda küsimust on arutatud ja jõutud järeldusele, et lähtutakse riiklikust strateegiast ja eraldi dokumenti ei koostata
35	Linnavalitsus	Lisada meetme 3.3.1 <i>Energiasäästlikkuse propageerimise</i> alla uus tegevus: biogaasi tootmise arendamine reoveemuda, suletud Aardlapalu prügila ning linnast kogutavate orgaaniliste jäätmete baasil		Arvestada
36	Aleksei Bredihhin	Ehitada Tartu Kaubamaja juurde maa-alused ülekäigud.	Seal on väga tihe autode liiklus, aga samas käib palju inimesi, sest bussijaam ja kolm kaubanduskeskust on kõrval. Maa-alune ülekäik (parem muidugi kui oleks mitu ülekäiku) aitaks lihtsustada autode liiklust ja loobuda teepealsetest ülekäikudest ning nende kohal olevatest valgusfooridest, kuid samaaegselt aitaks see lihtsustada ka jalakäijate liiklust (ei pea enam valgusfoori ootama jms).	Mitte arvestada Kuna transpordi ja liikluskorralduse valdkonnas kavandatavad tegevused kajastuvad detailsemalt Tartu linna transpordi arengukavas aastateks 2012-2020, siis Tartu linna arengukavas aastani 2020 on transporti ja liiklust puudutav osa esitatud väga üldisel kujul – meetmetena.

			Oleks tore rajada neid just Riia 1 ristmiku piirkonda, kus on tihe liiklus. Suurtes linnades (nt Münchenis) on maa-alused ülekäigud väga tavalised. Võib olla see on kallid, aga äkki on võimalik kaasata ka erakapitali (nt kaubamajas paiknevaid firmasid), kellele see võiks ka kasulik olla.	Antud ettepanekut saab käsitleda Tartu linna transpordi arengukava 2012 – 2020 ülevaatamisel.
37	Avo Rosenthal	Täiendada modernse elukeskkonnaga linna meetme 3.6.1: <i>Jalakäimist ja jalgrattakasutust soodustava taristu rajamine ning korrastamine</i> (lk 52) sõnastust järgmiselt: “ ... ja korrastamine, sh. rattahoidlate ehitamine kortermajade juurde. ”		On juba arvestatud Kuna transpordi ja liikluskorralduse valdkonnas kavandatud tegevused on detailsemalt esitatud Tartu linna transpordi arengukavas 2012-2020, siis vastav temaatika on dubleerimise vältimiseks linna arengukavas kajastatud vaid üldisel kujul meetmete tasandil. Tartu linna transpordi arengukavas on jalgrattahoiu teema nimetatud meetme all kajastatud järgmise tegevusena: <i>Jalgrattahoiukohtade ja -parklate rajamine, sh jalgrattaparklad ja hoiukohad olemasolevate ühiskondlike hoonete, teenindusasutuste ning korterelamute juures.</i>
38	Richard Peterson	Kaasata senisest ulatuslikumalt üliõpilasi linna arengu kavandamisse.	Üheks näiteks võiks olla iga-aastane EMÜ maastikuarhitektuuri tudengite vahel toimuv konkurss, kus tudengid saavad edasi anda oma nägemusi mingist alast linnas jne	On juba arvestatud Ühe tegevuspõhimõttena on kavas arengukava <i>Modernse elukeskkonnaga linna</i> kirjeldavasse ossa lisada lõik, mis väljendab Tartu linna valmisolekut teha avaliku ruumi

				<p>planeerimisel ja projekteerimisel koostööd erialaliitude ja kõrgkoolidega (vt ettepanek 9)</p> <p>Arengukavasse on varasemaga võrreldes lisatud uus kodanikuühiskonna arendamisega seonduv alalõik (lk 52, 53), kus on ühe ülesandena olemas ka üliõpilasorganisatsioonide kaasamine linnaelu probleemide lahendamisse</p>
39	Tartu Karlova Selts (Ahto Külvet)	<p>Lisada meetme 3.9.1: <i>Kodanikualgatuse soodustamine</i> (lk 53) esimese tegevuse organisatsioonide loetellu:</p> <p>kogukonnaseltsid (Karlova Selts, Supilinna Selts jt)</p>		<p>Arvestada</p> <p>Sõnastada meetme 3.9.1 esimene tegevus järgmiselt: “ Koostöö arendamine ja regulaarsete kokkusaamiste korraldamine vabaihenduste ja neid toetavate organisatsioonidega (nt Domus Dorpatensis, Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskus, SA Tartu Ärinõuandla, kogukonnaseltsid jne)”</p>
40	Eesti Üliõpilaste Selts (Tarmo Puolokainen)	<p>Meetme 3.9.1 <i>Kodanikualgatuse soodustamine</i> (lk 53) teises tegevuses: <i>Üliõpilasorganisatsioonide kaasamine (AIESEC jt) linnaelu probleemide lahendamisse</i> märkida ära ka üliõpilasseltsid ning -korporatsioonid</p>		<p>Arvestada</p> <p>Sõnastada meetme 3.9.1 teine tegevus järgmiselt:</p> <p>„Üliõpilasorganisatsioonide kaasamine (erialaorganisatsioonid, akadeemilised organisatsioonid jt) linnaelu probleemide lahendamisse“</p>

41	Linnavalitsus	<p>Lisada Modernse elukeskkonnaga linna meetme 3.9.3 <i>Mittetulundusühenduste ja avalikkuse kaasamine otsustusprotsessidesse</i> (lk 53) täiendava tegevusena: “Kaasava eelarve põhimõtete väljatöötamine ja rakendamine”</p>	<p>Kaasava eelarve rakendamise eesmärgiks on linnaelanike osalusdemokraatia laiendamine. Linnaelanikele antakse igal aastal võimalus otsustada investeringueelarve teatud osa kasutamise üle.</p>	<p>Arvestada</p>
42	Tartu Ülikool	<p>Täiendada arengukava selliselt, et järgmistes punktides oleks selgelt väljendatud, kuidas linn nimetatud eesmärki või väljakutset kavatseb täita ning kas ja kuidas linnal on plaanis kaasata tegevustesse ka ülikooli (ülikoole):</p> <p>Modernse elukeskkonnaga linna peatüki lõpus „olulisemad väljakutsed aastateks 2013-2020“ loetletud energiatõhusate lahenduste toetamine hoonete rajamisel ja renoveerimisel, samuti elujõulise kesklinna kavandamine (viimati nimetatul puhul jääb selgusetuks, mida linn selle väljakutse all silmas peab);</p>		<p>On juba arvestatud</p> <p>Konkreetsed tegevused on kajastatud peatükis: “Aastateks 2013-2020 kavandatud meetmed ja tegevused” (lk 39-71).</p> <p>Nt energiatõhususega seonduvad meetme 3.2.2. tegevus “<i>Säästva renoveerimise vajalikkust ja võimalusi tutvustavate teavituskampaaniate korraldamine</i>”, meetme 3.2.3 tegevus: “<i>Koostöö Tartu Regiooni Energiaagentuuriga</i>” ja meetme 3.2.4 all olevad tegevused.</p> <p>Elujõulise kesklinna kavandamise all on esmajärjekorras mõeldud meetme 3.1.1 esimeses tegevuses nimetatud Kesklinna üldplaneeringu koostamist, kuhu on kaasatud ka ülikooli esindajad.</p> <p>Koostöö ülikoolidega kajastub meetme 1.3.2. tegevuses: “<i>Koostöö ülikoolidega ühishuvide</i>”</p>

				<i>elluviimisel (ühishuvide protokollid, koostöölepingud jms)''</i>
IV HOOLIV LINN				
1	Tõnu Ints (SDE)	Lisada meetmele 4.1.1: Lastega perede sotsiaalprobleemide ennetamine (lk 54) Lisada uus tegevus: „Lastekaitsetöö mahu suurendamine ja koostöö tõhustamine noorsoopolitseiga. Lastekaitse tagamine 7 päeval nädalas“		<p>Mitte arvestada</p> <p>Sisuliselt on ettepanek arengukavas kajastatud. Mahu suurendamine laste ja perede hoolekandes on mainitud eelseisva perioodi olulisemate väljakutse hulgas (lk 33): "<i>põhikooliealiste laste arvu tõusust lähtuvalt lasete hoolekandeteenuste mahtude suurendamine</i>". Üldistavalt kõikide teenuste ja lastekaitsetegevuste mahu suurendamist ei saa seada arengukava ülesandeks. Mahu suurenemine toimub kirjutandud uute või olemasolevate tegevuste rakendamise ja arendamisega.</p> <p>Koostöö tõhustamise ettepanek on arengukavas kaetud meetme 4.1.1 neljanda tegevusega (lk 54): "<i>Võrgustiku- ja kogukonnatöö arendamine probleemide varajaseks märkamiseks – koostöövõrgustike loomine, ühtsete asjaajamisskeemide kokkuleppimine ja rakendamine ning teavitustöö kõigi lastega tegelevatele asutustele abivajavate laste märkamiseks. (2014-2020)</i>" Kuna SDE ettepanek keskendub ainult</p>

			<p>noorsoopolitseiga koostöö tõhustamisele, siis ei saa pooldada koostöö laiendamise ja probleemide varajase märkamise kavatsuse kitsendamist.</p> <p>Lastekaitse on 7 päeval nädalas Tartus tagatud.</p> <p>Linnavalitsuse lastekaitseteenistusel, Turvakodul ning lähisuhtevägivalla all kannatavate naiste ja laste varjupaigal on toimiv koostöö politseiga.</p> <p>Lastekaitseteenistuse juhataja saab politseilt igal hommikul e- postiga ülevaate eelmisel tööpäeval perede ja lastega toimunud juhtumitest, need teemad suunatakse edasi lastekaitsetöötajatele. Erakorraliste juhtumite korral on lisaks linna lastekaitseteenistusele nädalavahetusel ning väljaspool tavapärasest tööaega olemas Turvakodu, kuhu vanemliku hooleta laps viia. Vajadusel lisandub koostöövõrgustikku tervishoid.</p> <p>Perevägivalla puhul on politseil ise õigus lapsed ära viia, määratseja ära viia ja teha muid vajalikke toiminguid. Erakordsete juhtumite lahendamiseks on politseil olemas linnavalitsuse lastekaitsejate kontaktid, mida on vajadusel kasutatud väljaspool tavapärasest tööaega. Samuti on selliste juhtumite korral olnud kättesaadav linna lastekaitseteenistuse juhataja, kes</p>
--	--	--	---

				<p>on andnud nõu või aidanud olukorda lahendada. Lastekaitseteenistuse seisukohalt ei ole neid toiminguid kuigi palju, mida täiendav valvelastekaitsja väljaspool tavapärast tööaega teha saaks. Lastekaitseadus ning teised seadused ei anna lastekaitsjatele rohkem õigusi, kui need, mida nad saavad teostada tööpäeval. Ettepanek oleks mõeldav kui ka kõik muud ametkonnad lähevad üle 7 päevasele töönalale.</p>
2	Tõnu Ints (SDE)	<p>Lisada meetmele 4.1.3: <i>Eakate ja puuetega isikute sotsiaalprobleemide ennetamine</i> (54) uus tegevus: „Pidev monitooring, et eakate ja puuetega inimeste vajadused ja seadusest tulenevad nõuded oleksid järgitud hoonete ehitamisel ja renoveerimisel, teede ja tänavate rajamisel ja avalike teenuste osutamisel“</p>		<p>Mitte arvestada</p> <p>Ettepanekut võib toetada sisuliselt. Tegemist on üldisema, modernse elukeskkonna teemaga sh turvalisuse tagamisega. Uute hoonete ehitamisel ja olemasolevate renoveerimisel järgitakse seadusest tulenevaid nõudeid</p>
3	Avo Rosenvald	<p>Lisada hooliva linna teise arengusuuna meetmele 4.2.4 <i>Töölesaamise toetamine</i> (lk 56) uus tegevus: “Ajutiste töökohtade loomisele kaasaaitamine (RMK, erametsad)”</p>		<p>Arvestada osaliselt</p> <p>Täiendada lk 56 meetme 4.2.4 teise ja kolmanda tegevuse sõnastust järgmiselt:</p> <p>“Koostöö arendamine tööturuteenuste aktiivseks rakendamiseks töötutele ning ajutiste töökohtade loomisele kaasaaitamine”</p>

				“Tööharjumust taastavate tegevuste pakkumine koostöös linna- ja riigiasutustega ning erasektoriga”
4	Tartu Maavalitsus	Iseseisva prioriteedina võiks esile tuua meditsiinihariduse populariseerimise		<p>Mitte arvestada</p> <p>Teadmuslinna peatüki meetme 1.2.1 <i>Õppekavade, õppesuundade ning –metoodika arendamise toetamine</i> tegevustena nähakse ette ka gümnaasiumide kujundamist õppesuundadel põhinevateks teadmuskeskustes. Juba praegu on meil Tartu Tamme Gümnaasiumis meditsiini kallakuga klass, ikka selleks, et oleks tulevasi meedikuid.</p>
5	Tartu Ülikool	<p>Palume linnal täiendada arengukava selliselt, et järgmistes punktides oleks selgelt väljendatud, kuidas linn nimetatud eesmärki või väljakutset kavatseb täita ning kas ja kuidas linnal on plaanis kaasata tegevustesse ka ülikooli (ülikoole)</p> <p>Meditsiiniteaduse esiletõstmine prioriteetide hulgas</p>	Linna arengukavas võiks Alma Materi hinnangul olla seatud üheks prioriteediks ka meditsiiniteadus-Tartu on ülikoolilinn ja Tartu Ülikool on ainus arstiharidust andev ülikool Eestis. See võiks tähendada ka teadusega tegelevate arstide väärtustamist, esiletõstmist, tunnustamist. Toetused teatud olulistele elanike tervisekäitumisele suunatud viiakse läbi Tartu Ülikooli arstiteadlaste poolt ja mis aitavad kaasa ikka ka tervise parendamisele.	<p>Arvestada</p> <p>Lisada meetme 5.4.2.7 <i>Tervise- ja raviturismi arendamise</i> alla uus tegevus: Tartu kui meditsiinikeskuse kuvandi loomine, tutvustamine ja arendamine koostöös ülikoolidega</p>
6	Tartu Maavalitsus	Iseseisva prioriteedina võiks esile tuua karskusliikumise edendamise ning alko- ja narkoennetuse, mis hoiavad ära inimkapitali raiskamist		<p>Mitte arvestada</p> <p>Karskusliikumine ning alko- ja narkoennetus on tegelikult üks osa tervislikest eluviisidest, seega tervise edendusest. Tegevused tervise edendamiseks kajastuvad meetme</p>

				4.4.2 Tervist väärtustava eluhoiaku kujundamine ja terviseteadlikkuse tõstmine all (lk 68)
7	Tartu Ülikool	<p>Palume linnal täiendada arengukava selliselt, et järgmistes punktides oleks selgelt väljendatud, kuidas linn nimetatud eesmärki või väljakutset kavatseb täita ning kas ja kuidas linnal on plaanis kaasata tegevustesse ka ülikooli (ülikoole).</p> <p>Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamine. Ülikooli praktikabaasidele-perearstikeskustele toetuste süsteemi väljatöötamine ja rakendamine (alammeede „Hooliv linn“).</p>	<p>Põhjendus: Tartu linn oli esimene linn Eestis, kus linna abiga loodi tolle aja kohta eesrindlikud ja kaasaegsed perearstikeskused. Pikka aega oli Tartu selles osas eeskujuks teistele linnadele. Täna jäävad kahjuks paljud Tartu linna perearstikeskused kaasaja nõudmistele ja ettekujutusele tänapäevasest kaasaegsest infrastruktuurist kaugele maha' Kuna perearstidel siiski puudub võimekus oma lepingurahadest arendada välja täiesti uuel tasemel perearstikeskuste võrgustikku, siis oleme kindlad, et linn saaks oma tuge pakkuda. Selleks teeb ülikool ettepaneku, et koostöös ülikooliga vaadata veelkord üle perearstikeskuste paiknemise asukohad ja aidata kaasa heale territoriaalsele paiknemisele nii, et keskused ei koonduks üha enam kesklinna piirkonda. Alustada võiks sellest, et linn looks võimalused infrastruktuuri kaasajastamiseks läbi ülikooli praktikabaasidele-perearstikeskustele mõeldud toetuste süsteemi.</p>	<p>Mitte arvestada</p> <p>Tartu linn toetab esmatasandi tervishoidu (perearste), eesmärgiks on ennetustöö tavapärasest suuremas mahus tegemine ja teenuste kvaliteedi kindlustamine.</p> <p>"Mitmekihilise" toetuste süsteemi loomine muudab toetuste efektiivsuse ja tulemuste saavutamise hindamise keeruliseks.</p> <p>Perearstikeskuste huvide arvestamine asukoha muutmiseks linnale kuuluvate ruumide osas on võimalik kindlustada tervishoiu osakonna ja linnavarade osakonna jooksva koostöö käigus.</p>
V LOOV LINN				
1	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus	lk 34 lisada „loodus või loodusteadlikkus või loodusteadmus“ kui valdkond teiste arendatavate valdkondade hulka ja	Loodusteadmus (= teoreetiline ja kogemuslik teadmiste kogum loodusest, ÕS) on loomulik osa meie pärandkultuurist, mille kadumine	<p>Mitte arvestada</p> <p>Antud kontekstis (lõigus) on selline täiendamine põhjendamatu, kuna siin</p>

	(Janika Ruusmaa)	sõnastada esimese lõigu teine lause järgmiselt: „Kohaliku omavalitsuse eesmärgiks on loovuse rakendamine kultuurilistel, sotsiaalsetel, sportlikel ja hariduslikel eesmärkidel, arendades järgmisi valdkondi: arhitektuur, disain, filmikunst, kirjandus, kujutav kunst, moekunst, muusika, etenduskunstid, meedia, loodusteadmus , kehakultuur ja seda nii professionaalsel kui harrastuslikul tasandil.“	vähendab oluliselt meie kultuuri mitmekesisust. Huvikoolis Tartu Loodusmaja tegeleb igal aastal 500-600 Tartu linna õpilast süvendatult loodusteadmiste omandamisega. Rikkalikud loodusteadmised on aluseks loovuse arenemisele kõigis teistes loetletud valdkondades, sest looduselt on meil kõigil palju õppida.	on mõeldud kultuuri kitsamas tähenduses.
2	Heiki Tamm	Lisada peatükki “Loov linn”, lk. 34, tekstiosa viimasesse lõiku: ...Tartu Ülikooli muuseumid ja botaanikaaed	Tartu linna arengukavasse võiks lisada ka botaanikaaiad kui õppe- ja kultuuriasutuse, kuna siin saab õpet keskmiselt 1000 üliõpilast aastas, kõikide kolleksioonidega tutvuvad keskmiselt 18 000 külastajat aastas ja avamaa kolleksioone kui õppe- ja puhkepaika külastab keskmiselt 120 000 inimest aastas, sealhulgas arvukalt Tartu külalisi. Botaanikaaiad kultuuriüritustel on enam külastajaid kontsertidel: suvelaval kuni 400 inimest ja palmihoones kuni 100 inimest, mis on nende kohtade maksimaalmahutavused.	Arvestada lk 35 kolmandas lõigus
3	Tartu Ülikool	Lisada lk 35 esimese lõigu kultuurielu suuremate sündmuste loetellu „... Tartu tudengite kevad- ja sügispäevad ning huvikoolide õpilaste kontsertetendus „Väike Muusa“ “		Arvestada lk 36 esimeses lõigus

4	Tartu Ülikool	Täiendada lk 38 olulisemate väljakutsete loetelu eelviimast väljakutset ja sõnastada see järgmiselt: „Tartu kui teaduslinna kontseptsiooni loomine ja arendamine koostöös Tartu kõikide kõrgkoolidega “		Arvestada lk 39
5	Vladimir Šokman	lk 38 loend „Olulisemad väljakutsed aastateks 2013 – 2020“: paigutada loend tähtsuse järjekorda ehk praegu viimased kaks peaksid olema esimesed ja praegu esimesena nimetatud viimane, kui eelnevast tulenev jne;	Praegune järjekord: * kultuuri infrastruktuuri parendamine vastavalt kultuuriasutuste vajadustele; * loomemajanduse arendamine; * tervisespordi võimaluste laiendamine; * erinevate spordialade tingimuste parendamine ja kohandamine vajadustele; * Tartus majutatavate turistide arvu suurenemine; * turismi sesoonsuse vähendamine; * lennuliikluse arendamine; * konverentsiturismi arendamine; * Tartu kui teaduslinna kontseptsiooni loomine ja arendamine; * Tartu kui innovaatilise ja infotehnoloogilise linna kuvandi loomine, tutvustamine ja arendamine.	Arvestada osaliselt Tõsta kaks viimast väljakutset loetelu algusesse
6	Vladimir Šokman	lk 38 loend „Olulisemad väljakutsed aastateks 2013 – 2020“ lisada loendisse: „spordi rahastamise süsteemi monitooring ja kaasajastamine kindlustamaks parimad võimalused maksimaalsele hulgal		Arvestada Lisada: spordi rahastamise süsteemi monitooring ja kaasajastamine, et kindlustada parimad võimalused maksimaalsele hulgal tartlastele

		tartlastele“		
7	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus (Janika Ruusmaa)	Lk 59 täiendada strateegilist eesmärki E18 ja sõnastada see järgmiselt: „E18 Linnaelanikud on veendunud, et loodus , kunst, kultuur, loovus ja esteetika on Tartu linnaruumi osad, mida tuleb väärtustada, hoida ja külalistega jagada“	Käesoleva arengukava lk 37 on viide küsitlusele, kus Tartu külalised hindavad kõrgelt linna rohelist. Ka linnaelanikud väärtustavad seda ning seetõttu võiks see olla eesmärgiks, „mida hoida ja külalistega jagada“.	Mitte arvestada Seda muudatust pole võimalik teha, kuna strateegilised eesmärgid on üle võetud arengustrateegiast TARTU 2030, mis on sellises sõnastuses linnavolikogu poolt kinnitatud
8	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus (Janika Ruusmaa)	Lk 59 täiendada strateegilist eesmärki E21 järgmiselt: „Tartu on Läänemere regioonis hästi kättesaadav ja tuntud rikkaliku linnalooduse ja unikaalse kultuuripärandiga atraktiivse ja turvalise turismi sihtkohana“	Arengukava lk 37 on viide küsitlusele, kus Tartu turistid hindavad kõrgelt linna rohelist - meie eesmärk võiks olla seda väärtust rohkem esile tõsta ja panna see linna kasuks toimima.	Mitte arvestada Seda muudatust pole võimalik teha, kuna strateegilised eesmärgid on üle võetud arengustrateegiast TARTU 2030, mis on sellises sõnastuses linnavolikogu poolt kinnitatud. Arengukava peab olema kooskõlas arengustrateegiaga.
9	Vladimir Šokman	E 20 „ <u>isetegevuseks</u> “ sõnastada ümber: „ loometegevuseks “	Praegune lause: E20 Tartlastel on mitmekesised võimalused kultuuriliseks isetegevuseks, tegev- ja tervisespordiks	Mitte arvestada Praegu pole seda muudatust võimalik teha, kuna strateegilised eesmärgid on üle võetud arengustrateegiast TARTU 2030, mis on sellises sõnastuses linnavolikogu poolt kinnitatud. Arengukava peab olema kooskõlas arengustrateegiaga.
10	Vladimir Šokman	Meetme 5.1.3. alapunktid (4. ja 5.), mis puudutavad uuringuid liita ja sõnastada: „Uuringute regulaarne korraldamine, sealhulgas koostöös kõrgkoolidega kultuurivaldkonna seisundi hindamiseks.“		Mitte arvestada Liitmine oleks põhjendamatu, kuna need kaks tegevust tähendavad erinevaid tegevusi ja erinevat partnerlust.

11	Meris Tammik MTÜ Triskele	<p>Meede 5.1.4: Kaasaegse tehnoloogia võimaluste laialdasem kasutamine (E17)</p> <p>Palume lisada meetme alapunkt kujul:</p> <p>• Kultuuripärandit tutvustavate CD ja DVD ning seonduvate trükiste väljaandmine väiketiraažides, eesmärgiga süstemaatiliselt säilitada nüüdisaegset harrastusloomingut ja soodustada kultuurivahetust.</p>	<p>Siinkohal defineerime "väiketiraaži". Arvestades, et taolised kaasrahastamise toel välja antud helikandjad ei ole valdavalt kommertsiaalse eesmärgiga toodetud (mingi % tuleb jätta folklooriinterpretidele ka turustamiseks [vastavalt Meetmes 5.1.4. seni sõnastatule], et aidata katta nende tegevuse jätkusuutlikkusele suunatud kulutusi), vaid <u>eesmärgiga levitada harrastuskultuuri tänapäevasel kujul ning talletada see uuringuteks ja analüüsideks, tehes selle kättesaadavaks Eesti ja välisriikide raamatukogudes ja arhiivides</u>. Seda arvestades võiks väiketiraažiks pidada eksemplaride arvu 50 kuni 200, sõltuvalt helikandjal olevast materjalist. Allakirjutanu võib omast kogemusest kinnitada, et ka väiketiraaže saab tänapäeval Eestis toota suurtiraažide (1000-2000) puhul kehtiva ühe ühiku omahinnaga.</p> <p>Täiendusteapanek seondub sisuliselt: Meede 5.1.5: Multikultuursuse arengu soodustamine (E17) Meede 5.1.6: Kultuurikorraldajate teabevahetuse ja koostöö arendamine (E17, E19) Meede 5.1.7: Kultuurivaldkondade tõhusam turundamine (E17, E19, E20) Meede 5.1.9: Rahvusvahelise konkurentsivõimega loomemajanduse arendamine (E19)</p>	<p>Mitte arvestada</p> <p>Vastav tegevus on arengukava eelnõus väga mitme meetmega kajastatud. Ei ole vajalik eraldi tegevusena väljatoomine. Pigem on vaja rõhutada Tartu linna vastava andmebaasi arendamist ja loomist (meetme 5.2.4 IV ülesanne: <i>Kultuuripärandi digiteerimine.....</i>), kuhu Tartu linna puudutav kultuuripärand, sh harrastuslooming (fotod, filmid jms) saaks talletatud (koostöö Eesti rahva muuseumiga) ja rohkele publikule pakkuda.</p>
12	Tartu	Iseseisva prioriteedina võiks esile		On juba arvestatud

	Maavalitsus	tuua digiraamatukogunduse arendamise		Digiraamatukogunduse arendamine on juba erinevates tegevustes kajastatud (nt meetme 5.1.4 tegevus: <i>E-raamatute laialdasem kasutuselevõtt</i> või meetme 5.1.2 tegevus: <i>Muuseumi- ja raamatukogutöötajate arendusprogrammide väljatöötamine ning rakendamine klienditeeninduse, ekspositsioonitehnikate, digiteerimise,..... teemadel.</i>
13	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus (Janika Ruusmaa)	Lk 61 täiendada meetme 5.1.10: “Perekesksete kultuuri väärtustavate harjumuste kujundamise toetamine” esimese tegevuse sõnastust järgmiselt: „Linnaruumi kujundamine kaasaegseks vaba aja veetmiseks (avaliku linnaruumi kujundamine ürituste korraldamise vajadusi arvestades ja loodushoiu põhimõtteid järgides)	Nii tegutsedes on võimalik tagada peredele parim linnaruumi kujundus, sest loodust säästvad ja säilitavad lahendused tagavad inimestele tervisliku linnaõhu ja stressivaba keskkonna .	Mitte arvestada Loova linna peatükk käsitleb kultuuri kitsamas tähenduses ning kuigi see sisaldab ka mõningaid keskkonda puudutavaid tegevusi, siis on need mõistetud siiski kitsamalt kultuurilisteks tegevusteks vajaliku taristuna. Loodus- ja keskkonnahoiuga seonduvaid teemasid käsitletakse põhjalikumalt Modernse elukeskkonnaga linna peatükis.
14	Tartumaa Rahvakultuuri Keskseks (Margit Reinkubjas)	Lk 61 täiendada meetme 5.1.9 sõnastust järgnevalt: „Rahvusvahelise konkurentsivõimega loomemajanduse ja kultuurilise esindatuse arendamine“	Tartu kui kultuurilinn maailmas.	Mitte arvestada Antud kontekstis põhjendamatu – vastav meede peaks jääma loomemajanduse keskseks.
15	Tartumaa Rahvakultuuri Keskseks (Margit Reinkubjas)	Lisada meetme 5.1.9 alla tegevus, kus oleks väljendatud, et linn loob toimiva süsteemi, mis tagab, et Tartut esindavad nii Eestis kui ka maailmas professionaalsel tasemel	Sellega Tartu kultuur saab tipu professionaalse kultuurilise esinduse näol, (lisaks toimivale harrastuskultuuri võrgule, mis otsib linna esindajaid laste, noorukite ja vanemaaliste hulgast, kuid	Mitte arvestada Antud kontekstis põhjendamatu - vastav meede peaks jääma loomemajanduse keskseks.

		omakultuuri kandjad (parimal tasemel ja igas loome-eas Tartu tipp-kunstnikud, muusikud, pärimuse tundjad, kollektiivid, salvestised jne)	sageli mitte tippvormis tegijate hulgast). Süsteem luuakse koostöös kultuurispetsialistidega, Tartus tegutsevate kultuuriasutuste esindajatega (muuseumid, erialakoolid, seltsid, koostööklastrid, ka Tartus tegutsevad riiklikud kultuuriasutused, ülikool).	Sisuliselt on professionaalse kultuuri edendamine ning kultuurivahetusprogrammid arengukavas kaetud (infrastruktuuri arendamine jm meetmed). Harrastustegevuse toetamise prioriteediks ei ole kultuuriline esindatus nagu ettepaneku tegija põhjenduses on viidanud.
16	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus (Janika Ruusmaa)	Lk 62 lisada meetme 5.1.11: “Kultuuriobjektide ehitamine ja renoveerimine (E20)” alla tegevusena: “Tartu Loodusmaja rajamine ja pargiala rekonstrueerimine (2013)” ja kustutada see lk 67 meetme 5.3.8: “Noorsootööasutuste rajamine ja renoveerimine.” Tegevuste hulgast	Tartu Loodusmaja on praegu oma olemuselt ja seaduse järgi rohkem haridus- ja kultuuriasutus kui noorsootöökeskus. Me ei välista lähitulevikus noorsootöö osa kasvu oma tegevuses, kuid hetkel oleks õigem meie maja ja pargiala arvata kultuuriobjektide hulka.	Arvestada osaliselt Mitte tõsta tegevust meetme 5.3.8 alt Meetme 5.1.11 alla Täiendada meetme 5.3.8 esimese tegevuse sõnastust järgmiselt: “Tartu Loodusmaja rajamine ja pargiala rekonstrueerimine ”
17	Vladimir Šokman	Meede 5.1.11: Välja jätta tekstist tegevus II „Tartu Uue Teatri ja harrastusteatri ruumiprobleemi lahendamine“		Mitte arvestada Kultuuri seisukohalt on see oluline ülesanne
18	Vladimir Šokman	Meede 5.1.11: Välja jätta tekstist tegevus III : „Tartu Puhkpillikeskuse ruumiprobleemi lahendamine“		Arvestada osaliselt Sõnastada tegevus ümber järgmiselt: „Puhkpillikeskuse arendamine”
19	Vladimir Šokman	Lk 62 meede 5.1.11: Tegevus IV algus sõnastada: „Toomemäe arhitektuurikompleksi“....	IV tegevus: Toomemäe kompleksi väljaarendamine (bastionide korrastamine, poternide restaureerimine, Musumäe ja groti rekonstrueerimine, Vana Anatoomikumi renoveerimine ja edasiarendamine meditsiinimuuseumiks) (2019-2020)	Mitte arvestada Sõnastust ei saa muuta, kuna Toomemäe kompleksi on mõeldud laiemas tähenduses, kui ainult arhitektuurikompleksi (lisaks arhitektuuriväärtuste renoveerimisele kuulub siia juurde nt ka haljastus,

				valgustus, linnamööbel)
20	Tartu Ülikool	Avaliku arutelu ajal juhtis Tartu Ülikooli esindaja tähelepanu sellele, et meetme 5.1.11 neljandas tegevuses on märgitud, et Vana Anatoomikum renoveeritakse ja arendatakse meditsiinimuseumiks. Tegelikult on ülikoolil Vana Anatoomikumiga palju laiemad kavatsused: külastuskeskuse väljaarendamine, kus tutvustatakse selle paiga tähtsust nii meditsiini, teaduse, hariduse, kultuuri kui arhitektuuri ajaloos.		Arvestada Tartu Ülikooli täpsustusega Sõnastada meetme 5.1.11 neljas tegevus järgmiselt: „Toomemäe kompleksi väljaarendamine koostöös Tartu Ülikooliga , sh bastionide korrastamine, poternide restaureerimine, Musumäe ja groti rekonstrueerimine, Vana Anatoomikumi renoveerimine ja edasiarendamine külastuskeskuseks (2019-2020) “
21	Tartumaa Rahvakultuuri Keskseks (Margit Reinkubjas, Tiigi Seltsimaja (Tiina Konsen)	Teeme ettepaneku lisada pärimuskultuuri toetamine eraldi punktina arengukavasse. Meetme 5.1.10 Perekesksete kultuuri väärtustavate harjumuste kujundamise toetamine (E18, E20) tegevusena. Pärimuskultuurilise liikumise toetamine - kogukondlike tegevuste (folgiklubi, pärimuskoda, regilaulutuba, tantsuklubi, titelaulutuba, jms) väärtustamine ja toetusmeetmete täiendamine - pärimuskultuurialaste koolituste ja mentorprogrammide rakendamine haridus- ja	Pärimuskultuuri tundmine - kultuurikasvatuse ja väärtustamise alus. Oma pärimuskultuuri tundmine annab tugeva aluspõhja, mis võimaldab meil oma lastest kujundada kultuuri väärtustavaid ja hindavaid inimesi ning loob samas peamise vundamendi mõistmaks kultuurilisi eripärasusi.	Arvestada Lisada meetme 5.1.10 alla uus tegevus järgmises sõnastuses: “Pärimuskultuurilise liikumise, sh kogukondlike tegevuste, õppematerjalide ja koolituste toetamine pärimuskultuuri jätkusuutlikkuse tagamiseks”

		<p>kultuuriasutustes (Kutsekoda, pärimuskultuuri spetsialisti kutsestandard)</p> <p>- folklooriliikumise jätkusuutlikkuse tagamine (sh loomingu väiketiraažides CDle ja DVDle salvestamise toetamine) ja sündmuste toetamine</p>		
22	Tõnu Ints (SDE)	<p>Meede 5.1.11: Kultuuriobjektide ehitamine ja renoveerimine (E20)</p> <p>Lisada uus tegevus:</p> <p>„Kassitoomele vabaõhulava rajamine“</p>		<p>On juba arvestatud</p> <p>Nimetatud meetme all on juba tegevus: <i>Uute vabaõhusinimiskohtade loomine.</i></p> <p>Konkreetsed asukohad ning lahendused selguvad täpsemate vajadusküsitluste ja konkreetsete asupaikadega seotud uuringute käigus.</p>
23	Tõnu Ints (SDE)	<p>Meede 5.1.11: Kultuuriobjektide ehitamine ja renoveerimine (E20)</p> <p>Lisada uued tegevused:</p> <p>„Uue linna seltsimaja ehitamine või soetamine, et seal saaks tegutseda koorid, tantsuringid, harrastusteatri trupid ja teised kultuuriga tegelevad kodaniku ühendused“</p>		<p>Mitte arvestada</p> <p>Uue seltsimaja ehitus ei lahenda iseenesest harrastuskollektiivide jt ruumiprobleeme. Sellest tulenevalt on arengukavas hetkel meetme 5.1.10 all tegevusena <i>multifunktsionaalsete keskuste arendamine linnaosades</i>, mis peaksid silmas laiemate huvigruppide vajadusi.</p> <p>Uue seltsimaja ehitamine ei ole selle arengukava perioodi prioriteet.</p>
24	Vladimir Šokman	<p>Meede 5.2.1 esimese tegevuse tekstis asendada sõna „uuendamine“ sõnaga „täiustamine“</p>	<p>Praegune tegevuse sõnastus:</p> <p>I tegevus: Spordiprojektide ja tegevustoetuste süsteemi uuendamine (uued liigid, esindusvõistkondade</p>	<p>Arvestada</p>

			rahastamise süsteem, tiitlivõistluste heade tulemuste premeerimise alused, olümpialootuste fondi täiustamine) ja rakendamine,	
25	Vladimir Šokman	Meede 5.2.2 tegevus II asendada sõna „kvaliteetuuritingute“ sõnaga „ uuritingute “	II tegevus: Spordi valdkonna kvaliteetuuritingute regulaarne korraldamine (tarbimine, teenustega rahulolu, vajadused, laste ja noorte sportlikud valikud jms).	Arvestada
26	Tartu Ülikool	Perekesksete spordiürituste korraldamine	Igal aastaajal võiks linna toetusel toimuda vähemalt üks suurüritus, samuti võiks luua toetuste süsteemi lasteaeade ja koolide kõikvõimalikele tervisespordi ringidele, nt Tartu Ülikooli peremeditsiini õppetooli nimel	On juba arvestatud Arengukava meetme 5.2.6 all on tegevuse: <i>Tervisespordiürituste ja –sarjade regulaarne korraldamine, nt “Terve Tartu”, “Mehed liikuma” jt</i>
27	Linnavalitsus	Muuta Loova linna meetme 5.2.8 “Spordihoonete ning –rajatiste ehitamine ja renoveerimine” (lk 64) all oleva 6. tegevuse “Anne Hokikeskuse rekonstrueerimine (2018-2020)” sõnastust ja sõnastada see järgmiselt: “ Annelinna spordikeskuse (sh jäähalli) rajamine (2018-2020) ”	Tervislike eluviiside viljelemise võimaluste mitmekesistamiseks on kavas Annelinna rajada jäähall. Annemõisa 1a, Annemõisa 6 ja lähiala detailplaneeringu kohaselt on nimetatud krundile võimalik rajada nii spordihoone kui väliväljakud. Senine tegevuse sõnastus kajastab vaid hokikeskuse rekonstrueerimist.	Arvestada
28	SA Tartu Sport (Eve Lill)	Täiendada meetme 5.2.8: “Spordihoonete ja –rajatiste ehitamine ja renoveerimine” sõnastust järgmiselt: “Staadionide muruväljakute korrastamine (Sepa t, Põllu t, Veesiku kooli ja Hiie Kooli staadionid). Sepa tn staadioni	Ropka linnaosas puuduvad võimalused tasuta aktiivseks vabaaja veetmiseks. Tartu linnale kuuluv Sepa staadion on antud kasutusse sihtasutusele Tartu Sport. Olemas on territoorium 18730 m ² , kus asub murukattega jalgpallistaadion (ca 7000 m ²). Staadion asub Rukkilille lasteaia vastas. Territoorium on piisavalt suur, et sinna	Arvestada Lisada meetme 5.2.8 alla uus tegevus järgmises sõnastuses: “ Sepa tänava staadioni kujundamine tervisespordikeskuseks ”

		<p>kujundamine tervisespordikeskuseks – laste mänguväljakud, korv- ja võrkpalliväljakud, looduslik jooksurada, jalgpalli muruväljak. Talvel kelgumägi ja suusarajad)</p>	<p>saaks ehitada palliväljakuid, jõutrenažööride park, mänguväljakud erinevas vanuses lastele ja miks mitte ka Skatepark ning rulluisurada, samas on olemas jalgpallistaadion.</p> <p>Tervisekeskuseks kujundatud staadion, kus on mänguväljak ning on arvestatud laste vanust ja atraktsioone, oleks ka lasteaiale täiendav võimalus laste kehalise aktiivsuse arendamiseks.</p> <p>Kindlasti vajavad Ropka linnaosas kasvavad teismelised võimalust kooslemiseks ja samas veeta kooslemine sportlikult. Eesmärgiks on noorte kehalise aktiivsuse tõstmine ja luua võimalus noortele vabaaja sisustamine aktiivse tegevusega. Samas ei saa jätta tähelepanuta täiskasvanuid, kes vajavad kehalist liikumist mitte organiseeritud tegevusena treeninggruppides, vaid vastavalt enda soovidele tervisesporti tehes.</p> <p>SA Tartu Sport kogemus Tamme staadionil tervisespordiks kasutajatele tasuta võimaluste kasutamisega on ainult positiivne. Vaja on luua võimalused sportlikuks tegevuseks ja neid võimalusi kasutatakse igal aastal järjest aktiivsemalt.</p>	
29	Vladimir Šokman	<p>Meede 5.3.5 tegevus III Noorte osalemise (vahepealne – „<u>ja nendega konsulteerimise</u>“ - jätta välja) põhimõtete väljatöötamine jne, nagu tekstis</p>	<p>III tegevus: Noorte osalemise ja nendega konsulteerimise põhimõtete väljatöötamine ning rakendamine (koolide õpilasesinduste ja noorteühingute juhtide tegevuse</p>	Arvestada

			toetamine koolituste ja nõustamise kaudu; Tartu Noortevolikogu valimissüsteemi demokratiseerimine jms)	
30	Tartu Maavalitsus	Iseseisva prioriteedina võiks esile tuua laste ja noorte lugemisoskuse, -harjumuse ja – harrastuse toetamise		Mitte arvestada Ei ole linna arengukava küsimus. Teemaga tegeletakse jooksvalt lähtuvalt koolide ja lasteaedade õppekavadest.
31	Tartu Ülikool	Meetme 5.4.1.1 Sihtkoha brändi loomine ja rakendamine (lk 68) tegevuste loetelu tuleb täiendada ülikoolide koostöoga		Arvestada Sõnastada meetme 5.4.1.1 tegevused 2- 4 järgmiselt: „Tartu kui teaduslinna kontseptsiooni loomine ja arendamine koostöös ülikoolidega “ „Tartu kui innovaatilise ja infotehnoloogilise linna kuvandi loomine, tutvustamine ja arendamine koostöös ülikoolidega “ „Koostöös eraettevõtjatega ja ülikoolidega ühiste müügiargumentide, sõnumite ja visuaalsete elementide kasutamine turundustegevuses“
32	Märt Männik (giid)	Meede 5.4.2.5. Turismiatraktsioonide atraktiivsuse suurendamine (E21) Lisada uus mõte:		Arvestada Võtta see ja järgnev ettepanek kokku sõnastada meetme 5.4.2.9 uue tegevusena järgnevalt:

		<p>- lisada Tartu suvekülastaja uuringusse küsimused giidide kohta ja analüüsida tulemusi süstemaatiliselt (ASO/SATT)</p> <p>- Sõnastuse parandusettepanek - senine sõnastus: Giidituuride traditsiooni taastamine kesklinnas koostöös Tartu Giidide Ühinguga. ETTEPANEK: Hooajaliste (või suviste) giidituuride arendamine koostöös linna giidide ja turismiinfo keskusega (nii kesklinnatuurid kui paketid), sh vastavalt tagasisidele suvekülastaja uuringus.</p>		<p>„Suurendada linna rolli ja osalust giidide atesteerimisel“</p>
33	Märt Männik (giid)	<p>Meede 5.4.2.9: Turismitoodete ja -teenuste pakkujate teeninduskvaliteedi tõstmine:</p> <p>uus mõte:</p> <p>- Kujundada linna juhtroll giidide atesteerimisel. (Selgitus: see on osa laiemast arengust, nt Valgamaal, Tallinnas, Viljandis jm, kus giide nähakse kui piirkonna üht visiitkaarti).</p> <p>- Korraldada või toetada ümarlaudu/seminare giidide rolli laiemaks mõtestamiseks vastavalt linna huvidele ja vajadusele (giid kui Tartu linna maine osa, giid kui kvaliteetse teenuse pakkuja, ootused</p>	<p>Turismimajandus areneb kiiresti nišistumise suunas, järjest rohkem eeldatakse erinevaid isikupäraseid teenuseid. Giidiroll ei ole ainult passiivne reisibüroo tellimuse täitja. Järjest rohkem suureneb nõudlus giidi kui iseseisva väikeettevõtja tegevus. Giidi tegevusele oodatakse lisaväärtust (teatraalsem ekskursioon, lisakülastused, toitlustuse vms organiseerimine). Tartu giidide professionaalsuse laiendamine nagu koolitus, ettevõtlus, turundus oleks linna mainekujunduse huvides. Giidi maine ja rolliga tegelemine on pikem protsess, mille oluliseks osaks on stabiilne, kvaliteetne ja mõtestatud atesteerimine, avalikud ekskursioonid ja</p>	<p>Arvestada</p> <p>Võtta see ja eelnev ettepanek kokku ja sõnastada meetme 5.4.2.9 all uue tegevusena järgnevalt:</p> <p>„Suurendada linna rolli ja osalust giidide atesteerimisel“</p>

		giidi kutselisele professionaalsusele). (koordineerija ASO/SATT)	Tartu külastajate tagasiside	
34	Tartu giidide ümarlaud (Leelo Kund)	Meede 5.4.2.8. <i>Pakettide koostamine turismitoodete mitmekülgsemaks ja atraktiivsemaks pakkumiseks</i> (lk 70) Ettepanekud: - Lisada giidid - Tartu ja Lõuna-Eesti sidumise punktis arvestada seda ka giidide atesteerimise puhul. Kui Tartu linna giidide atesteerimine toimub Linnavalitsuse eestvedamisel, siis maakondlik giidide atesteerimine toimuks Tartu Maavalitsuse /KOV Liit ja Linnavalitsuse koostöös (ühe võimalusena pikemas perspektiivis toimuks atesteerimine Lõuna-Eesti regioonis tervikuna)	Turismiga seotud kõikide meetmete läbilõikes on giidinduse puhul väga oluline ahel, mis tähendab, et giidide koolitus, atesteerimine, kutsesüsteem – giidi professionaalsuse tõstmine ja kvaliteedisüsteem – giiditöö jälgimine moodustaksid kõiki meetmeid läbivalt tervikliku süsteemi.	Arvestada Sõnastada meetme 5.4.2.9 all uue tegevusena järgnevalt: „Suurendada linna rolli ja osalust giidide atesteerimisel”
35	Tartu giidide ümarlaud (Leelo Kund)	Meede 5.4.2.9. <i>Turismitoodete ja –teenuste pakkujate teeninduskvaliteedi tõstmine</i> (lk 70) Ettepanekud lisamiseks: - Erinevate turismitoodete arendamine koostöös ettevõtjatega - Tartu giidide koolituse ja atesteerimise korraldamise	Esmaseks põhjenduseks on EGL poolt vastu võetud üleriigiline atesteerimise kord 2011, mida järgitakse juba Tallinnas, Viljandis ja Valgas. Teiseks põhjenduseks on, et seni kuni atesteerimine on kohalike giidide ühingute eestvedamisel, ei arvestata piisavalt linna huve ning pole tagatud vajalik erapooletus giidide hindamisel. Kolmandaks põhjenduseks on, et kliendile on oluline giiditeenuse	Arvestada osaliselt Koostöö turismitoodete arendamise osas kajastub juba meetme 5.4.2.8 all olevates tegevustes. Sõnastada meetme 5.4.2.9 all uue tegevusena järgnevalt: „Suurendada linna rolli ja osalust giidide atesteerimisel”

		koordineerijaks on Linnavalitsus	kvaliteet ja seda mitte ainult Tartu, aga kogu Eesti kontekstis (giid, tutvustades Tartut, kujundab ka kogu Eesti mainet)	
36	Tartu giidide ümarlaud (Leelo Kund)	Meede 5.4.3.2. Turismialase teabevahetuse ja koostöö edendamine (E21) Ettepanek lisada: Giiditeenuse jälgimine kvaliteedisüsteemi abil		Arvestada Sõnastada meetme 5.4.2.9 all uue tegevusena järgnevalt: „Suurendada linna rolli ja osalust giidide atesteerimisel“
37	Tartu Ülikool	Lk 69 meetme 5.4.2.6 <i>Konverentsiturismi arendamine</i> tegevused saavad toimuda vaid koostöös linna suurimate konverentside korraldajatega, eelkõige Tartu Ülikooliga		Arvestada Sõnastada meetme 5.4.2.6 esimene tegevus järgmiselt: „Konverentside korraldamise võimaluste ja atraktiivsuse suurendamine koostöös erinevate konverentsi- ja turismiorganisatsioonidega, avaliku sektori, erasektori, teadusasutuste ning ülikoolidega“
38	Tõnu Ints (SDE)	Meede 5.4.2.8: “Pakettide koostamine turismitoodete mitmekülgsemaks ja atraktiivsemaks pakkumiseks“ Lisada uus tegevus: „Turisti külastusaja pikendamisele suunatud tegevused“		Mitte arvestada Alapeatükis „Turismitoodete mitmekesistamine ja kvaliteedi parandamine“ all loetletud meetmed teenivad eesmärki pikendada millise tahes linna külastava inimese külastusaega Tartus. Ei pea vajalikuks selle uue tegevuse lisamist eraldi tegevusena.
39	Tõnu Ints	Meede 5.4.2.8: „Pakettide		Mitte arvestada

	(SDE)	koostamine turismitoodete mitmekülgsemaks ja atraktiivsemaks pakkumiseks“ Lisada uus tegevus: „Venemaa turistile mõeldud teenuste arendamine“		Tartu linn ja linnas turismiga tegelevad ettevõtted peavad olema paindlikud reageerimaks erinevatele suundumustele ja turismitrendidele. Spetsiifiliste teenuste välja arendamine peab jääma eraettevõtluse jt korraldada. Tartu linn peab hoolitsema, et ettevõtjad või kodanikuühendused saaksid erinevaid teenuseid pakkuda ja arendada mitmekesises ja ettevõttesõbralikus linnakeskkonnas.
40	Tartu Keskkonna- hariduse Keskus (Janika Ruusmaa)	Lk 70 täiendada meetme 5.4.2.8: “Pakettide koostamine turismitoodete mitmekülgsemaks ja atraktiivsemaks pakkumiseks (E21)” teise tegevuse sõnastust järgmiselt: „Erinevate elamustoodete väljaarendamine koostöös kultuuriasutuste ja turismiarendajatega (ülikooliga seotud programmid, keskaja programmid, seiklusmängudel põhinevad programmid linnakeskkonnas, teatraliseeritud programmid linnakeskkonnas, linnalooduse programmid jms)	Kuna turist hindab kõrgelt Tartu linnaloodust, siis on võimalik seda huvi paremini ära kasutada ning arendada Vastavaid programme nt Emajõel, Kalmistu paljandil, Toomemäel, Botaanikaaias jm.	Arvestada
41	Vladimir Šokman	Meede 5.4.4.1 lisada esimese tegevuse sulgudes olevasse loendisse: „istepingid“	I tegevus: Vastavalt hooajale vanalinna ühtse ja tervikliku kaunistamiskontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine	Mitte arvestada Kõnealune tegevus käsitleb hooajalisi muudatusi linnaruumis. Istepingid on

			(lilleklumbid, plangud, plakatid, spetsiaalne valgustus nii jõulude ajal kui ka suurüritustel)	püsivad linnaruumi elemendid.
42	Linnavalitsus	Täiendada meetme 5.4.4.1 kolmandat ülesannet ja sõnastada see järgmiselt: “Ideevõistluste ja töötubade korraldamine avaliku ruumi kujundamiseks ning arhitektuurikonkursside korraldamine hoonete rekonstrueerimiseks või ehitamiseks.”		Arvestada
43	Tõnu Ints (SDE)	Meede 5.4.4.2: „Turismitaristu arendamine“ Lisada uus tegevus: „Transpordiühenduse parandamine Venemaa linnadega (Peterburi hooajaline lennuliin, rongiühendus Pihkva ja Moskvaga, laevaliin Pihkvaga)“		Mitte arvestada See on transpordi arengukava küsimus Linnal on vähe võimalusi transpordiühenduse parandamiseks mistahes piirkonna või linnaga. Linn saab näidata initsiatiivi olla toeks ja partneriks ettevõtetele uute kommertsliinide loomisel ja arendamisel. Koostöös riigiga saab linn olla algatuslik linnahuvide eest seismisel ja uute transpordiühenduste toomisel Tartusse ja siit välja.
44	Tartu Sotsiaal- kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Linna integratsioonipoliitika elluviimiseks luua linna integratsiooni programm rahvusvähemuste kultuuri identiteedi arengu toetamiseks ja nende omavahelise koostegutsemise toetamiseks	Linnakultuuri moodustamisel on tähtis osa Tartu Ülikoolil, mille on rahvusülikooli tähendus ja tähtsus. On märgata ülemäärast rahvustemaatika rõhutamist. On vajalikud kompensatoorsed meetmed ja mehhanismid.	Juba arvestatakse Arengukavas kajastuvad vastavad tegevused meetme 5.1.5 <i>Multikultuursuse arengu soodustamine</i> all. Integratsioonipoliitika tegevusi toetavad riiklikud programmid ning

				linn pakub kõikidele organisatsioonidele ja rahvusgruppidele võimalusi oma tegevuste läbiviimiseks ja arendamiseks.
45	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Lua ametikoht linna kultuuriosakonda – rahvakultuuri mitmekesisuse toetamise spetsialist või delegeerida selliste kohustuste täitmine olemasolevatele spetsialistidele.	Linn on end määratlenud multikultuuriliseks. Samas mitteeestlastest linna elanikkonnal pole nende osakaalule proportsionaalset ning sihipärast toetust ja tähelepanu.	Mitte arvestada Ei ole arengukava küsimus. Eelkõige oleks vajalik analüüs, kuid tõenäoliselt puudub vajadus.
46	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Rahvus- ja kodanikuorganisatsioonide esindajate regulaarsete kohtumiste korraldamine kultuuriosakonnas, katusorganisatsiooni tekkimise toetamine, mis koordineeriks nende tegevust ja vastastikust informeerimist. Selleks ühiskondliku nõukogu loomine.	Kodanikuaktiivsus vene keelt kõneleva elanikkonnas pole märkimisväärne. Tegevus kannab suuremal osal meelega lahuslikku iseloomu ning mõjutab vähe linna arengut Lõuna- Eesti keskuseks saamisel.	Juba arvestatud Kodanikuühiskonna kaasamiseks kavandavad meetmed ja tegevused on kajastatud alapeatükis <i>Kodanikuühiskonna arendamine</i> (lk 53)
47	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Projektipõhilise finantseerimisele lisaks võimaldada baasfinantseerimist vene kultuuri keskusele, kes kannaks tegevusi koordineerivat funktsiooni ning võimaldaks ruumide kasutamist teistele	Tagab tingimusi ja eeldusi noorte identiteedi loomiseks, mille osaks on ka Tartu linna elaniku identiteet, ning loob neile võimalusi loominguks eneseteostuseks	Juba arvestatakse Baasfinantseerimine rahvusvähemuste ühendustele on riiklikul tasandil tagatud. Kultuurilise identiteedi säilitamiseks on toetusmeetmed olemas.
48	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Kogukondlike kohtumiste toetamine, mis on poliilooigi kultuuri juurutamiseks	Suurendab linna turvalisust kõikide linna elanikele	Juba arvestatud Vastavad tegevused kajastuvad peatükis „Kodanikuühiskonna arendamine“ (arengusuund 9).

49	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Huviklubide toetamine: luule, teatri, tantsu ja tehnilised ringid – projektipõhine finantseerimine, kuid vene rahvusvähemuse osakaalule Tartu elanikkonnas proportsionaalselt	On kooskõlas deklareeritud eesmärgiga kultuuriturismi arengust: Lõuna- Eesti kultuurilise keskuse reputatsiooni kujundamine (toetamine ja kaastoitmine Tartu vene kogukonna ning Peipsi; Võru; Valga ja Pärnu vene kogukondade vahel)	Juba arvestatakse Seda ülesannet täidavad olemasolevad ja jätkuvad programmid
50	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Noortepoliitikas: rõhk võiks olla osutatud ka tehnika ja teadushuviliste toetamisele tegevustes vene koolide baasil (AK on tugev kallaks spordile)		Juba arvestatakse Nii vene kui eesti koolide toetamine toimub ühtsetel alustel
51	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Noorsoo- ja kultuuritöötajate ettevalmistamine sh ka Venemaal või interneti vahendusel, kes asuvad tööle venekeelsete noortegruppidega		Juba arvestatakse Kultuuri valdkonnas kaetud (kultuuritöötajate valdkondliku pädevuse arendamine rahvusest sõltumatu) Noorsootöö valdkonnas: Kaetud 5.3.2., kus räägitakse üldiselt noorsootöötajate arendusprogrammi väljatöötamisest ja rakendamisest
52	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Linna raadiosaated vene keeles mitte vaid muusikast ja informeerimiseks, vaid ka arutlevaid, arengule väljakutseid tekitavaid		Mitte arvestada Ei ole võimalik ettepanekuga arengukava kontekstis arvestada. Vaata ka meedet 5.1.5. <i>Multikultuursuse arengu soodustamine</i> Püüame muude olemasolevate vahendite abil venekeelset

				elanikkonda informeerida ja nende probleemide lahendamisele kaasa aidata (linna koduleht, venekeelsed trükised, koostöö erinevate meediaväljaannete ja sotsiaalmeediavõrgustikuga jt).
53	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Suurendada vene kirjanike ja muusikute, lauljate toetust (konkursid ja festivalid).	Kultuurkapitalis rahvakultuuri toetamise all mõeldakse vaid eesti kultuuri	Mitte arvestada Ühtsed toetusmehhanismid on olemas kõigile rahvusgruppidele.
54	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Vene koorilaulu ringi, nukuteatri tekkimise toetamine	Kultuurkapitalis rahvakultuuri toetamise all mõeldakse vaid eesti kultuuri	Mitte arvestada Ühtsed toetusmehhanismid on olemas kõigile rahvusgruppidele.
55	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Autorilaulu festivali «Музыка листопада» toetamine	Kultuurkapitalis rahvakultuuri toetamise all mõeldakse vaid eesti kultuuri	Mitte arvestada Toetatakse samadel alustel teiste kultuuriprojektidega.
56	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Vene jt teatrite ja kontsertide toetamine, mis oleks kõrge kultuurilise kvaliteediga.	Kultuurkapitalis rahvakultuuri toetamise all mõeldakse vaid eesti kultuuri	Mitte arvestada Toetatakse samadel alustel teiste kultuuriprojektidega.
57	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus	Taotleda Eesti Vene Teatri väljasõiduetendusi Tartus vähemalt 3 korda aastas.	Kuna neil on ka riigitoetus, nad peaks esinema ka regioonides	Mitte arvestada Toetatakse samadel alustel teiste kultuuriprojektidega.

	(Viktoria Neborjakina)			
58	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Venekeelse meedia kvaliteedi tagamiseks meetmete väljatöötamine	kvaliteet liiga madal	Mitte arvestada Linnal puuduvad võimalused meedia kvaliteedi tagamiseks. Linnal ei ole üldse võimalik eraalustel töötava meedia tegevusse sekkuda. Linn saab vaid kaasa aidata Tartu linna puudutava informatsiooni suurendamisele ja levitamisele venekeelses meedias.
59	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Kaasata venekeelsete kultuuriseltside ja äriühingute kultuur-majanduslike suhete loomiseks Pihkva, Sant-Peterburi, Novgorodiga Euroopa Liidu programmide raames.	Meediast on info, et toimuvad regulaarsed kohtumised esindajatega ja delegatsioonidega Venemaa linnadest, kuid vene kogukonda kaasatakse väga vähe ning tal pole võimalust koostöös osaleda.	Juba arvestatakse Venemaa jt partneritega kohtumistel on alati kaks osapoolt, kes lepivad suhtluse algfaasis kokku koostöövormi jms. Kui partnerid leiavad kaasamisevajaduse ja osapooled seda märgivad, saab osalejate ringi suurendada ja linnas tegutsevaid kogukondi nendesse tegevustesse kaasata. Kui see on võimalik, kaasab linn alati erinevaid kultuuriseltse ja ettevõtteid oma tegevustesse. 5.1.5. <i>Multikultuursuse arengu soodustamine</i>
60	Tartu Sotsiaal-kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Koostöö arendamine Riia, Valka jt Läti regioonidega, kus on märkimisväärne venekeelne kogukond	Suhtlemine ja koostöö on vajalik nende juurte tugevdamiseks Baltikumis.	Mitte arvestada Ei pea vajalikuks seda punkti eraldi välja tuua. Arengukavas on piisavalt turismimeetmeid, mis seda ettepanekut juba kajastavad ja katavad.
VI ÜLDISED ETTEPANEKUD				
1	Tartu	Kirjutada lahti AK rakendamise	Vene kogukonnal on kogemus AK	Juba arvestatakse

	Sotsiaal- kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	üle kontrolli teostamise mehhanismid. Moodustata Linna Volikogus komisjon, kel oleks kontrolliv funktsioon.	ignoreerimise kohta Tartu Linna Valitsuse poolt. Dokumendis pole lahti kirjutatud vastutus põhjendamatu AK mitte arvestamise eest.	Linnavolikogu juures tegutseb juba revisjonikomisjon, kellel on kontrolliv funktsioon
2	Tartu Sotsiaal- kapitali Arengukeskus (Viktoria Neborjakina)	Määratleda Tartu Linnavalitsuse kohustus kaasata vene keelt kõnelevat üldsust kava ettevalmistamise ja realiseerimise protsessi. Komisjoni (vt eelmine punkt) kaasata sellest huvitatud ühiskondlike organisatsioonide esindajad (Vene Kool Eestis, Vene Akadeemiline Selts, Tartu Sotsiaalkapitali Arengukeskus jm, koolide hoolekogud) Tagada läbipaistvus: avaldada venekeelses meedias (Postimees, Южная Столица, Peipsi rannik, Delfi jm) avalikule arutelule esitatud dokumentide kokkuvõtted, ning linna koduleheküljel avaldada nende tõlge vene keelde.	Arengukavas on ära märgitud linna multikultuurilisus, kuid vene kogukond on kaasatud otsuste ettevalmistamise ja realiseerimise protsessi, mis neid puudutavad. Oleme kogenud hoolekogude seadustele vastavate taotluste ignoreerimist, lastevanematele administratiivse surve osutamist, Linnavolikogu esimehe poolt oma pädevuse ületamist (taotluse mitte arutamist volikogus). Nii Strateegia 2030 kui ka Arengukava „Tartu 2020“ ei olnud vene keelde tõlgitud; venekeelsel kodulehel pole märgata infot avaliku arutelu kohta.	Juba arvestatakse Linna kaasab kõiki kogukondi aruteludesse, ilma eranditeta! Püüame viia sellekohase informatsiooni kõikide huvigruppide ja kodanikeni. Linna avalike suhete osakond jagab pressiteateid ja avalikku informatsiooni kõikidele meediakanalitele ning huvilistele (loodud on erinevad uudiste listid). Olulisemad linnakodanikke ja huvigruppe puudutav informatsioon tõlgitakse ka vene keelde ja avaldatakse linna kodulehel või erinevates trükistes. Venekeelse inforuumi suurendamiseks saame rohkem koostööd teha venekeelse sotsiaalmeedia võrgustikega.
3	Tartu Karlova Selts (Ahto Külvet)	Vaadata jooksvalt läbi dokumendis kasutatav vabakonda/kodanikuühiskonda puudutav terminoloogia: Läbivalt kasutatakse osaliselt kattuvaid termineid: kogukonnaselts, vabäühendus, kodanikeühendus, mittetulundusühendus ja mitte alati ei ole selge millest jutt käib.		Arvestada

